

V I Lenin

Åttonde allryska sovjetkongressen

Den 22-29 december 1920

Rapport om koncessionerna inför RKP(b):s partigrupp på åttonde sovjetkongressen den 21 december

Kamrater, jag tror att ni fattade ett helt riktigt beslut, när ni föredrog att först tala om koncessionerna i partigruppen. Enligt upplysningar vi fått har frågan om koncessionerna framkallat avsevärd rörelse och rentav oro överallt, inte bara i partikretsar och bland arbetarmassorna, utan också bland böndernas breda massor. Alla kamrater har påpekat att efter dekretet av den 23 november i år har det på flertalet möten, som ägnats åt olika ämnen, oftast ställts frågor och gjorts skriftliga förfrågningar om koncessionerna, och den allmänna tonen i såväl dessa förfrågningar som diskussionerna har präglats av ängslan: de egna kapitalisterna har vi jagat bort, men främmande sådana vill vi släppa in. Jag tror att dessa farhågor, detta breda intresse för koncessionerna, vilket inte bara partikamrater har gett uttryck för, är ett gynnsamt tecken som visar oss, att arbetar- och bondemakten under tre år av otroligt hård kamp blivit så stark och erfarenheterna av kapitalisterna är så rotade, att de breda massorna anser arbetar- och bondemakten vara tillräckligt stabil för att klara sig utan koncessioner och sig själva tillräckligt skolade för att annat än i yttersta nödvång göra några som helst affärer med kapitalisterna. Denna övervakning nedifrån, dessa farhågor bland massorna, denna oro inom kretsar utanför partiet vittnar om vilken ytterst spänd uppmärksamhet som ägnas åt relationerna mellan oss och kapitalisterna. Jag tror att vi ur denna aspekt obetingat måste välkomna dessa farhågor såsom ett tecken på stämningarna bland de breda massorna.

Ändå tror jag att vi skall komma fram till uppfattningen, att vi i frågan om koncessionerna inte får vägledas enbart av denna revolutionära instinkt. Efter att ha övervägt frågans alla aspekter kommer vi att vara övertygade om riktigheten av den politik vi antagit, nämligen att erbjuda koncessioner. Jag kan i korthet säga, att huvudtemat i min rapport eller, rättare sagt, upprepningen av ett samtal jag för inte så länge sedan hade i Moskva med flera hundra ansvariga funktionärer, ty någon rapport har jag inte utarbetat och kan jag alltså inte lägga fram, att huvudtemat i detta samtal var att bevisa två teser, nämligen, för det första, att varje krig är en fortsättning på fredstidens politik, fastän med andra medel, och, för det andra, att de koncessioner vi ger och som vi måste ge är en fortsättning på kriget i annan form och med andra medel. För att bevisa dessa två teser eller, rättare sagt, endast den andra, eftersom den första inte behöver särskilda bevis, skall jag börja med frågans politiska aspekt. Jag skall uppehålla mig vid relationerna mellan de nutida imperialistiska makterna, relationer som är väsentliga för förståelsen av hela den nutida utrikespolitiken. Detta är väsentligt för att man skall förstå varför vi gav oss in i denna politik.

Amerikanen Vanderlip sände till folkkommisariernas råd ett brev där han sade: "Vi republikaner, som tillhör Amerikas republikanska parti, det stora finanskapitalets parti, som är förbundet med minnet av befrielsekriget mot sydstaterna, vi har nu inte makten." Detta skrev han redan före valen, som ägde rum i november: "Vi kommer att segra i valen i november (nu har de segrat), och i mars blir presidentskapet vårt. Vår politik kommer inte att upprepa de dumheter, som vecklade in Amerika i de europeiska angelägenheterna, vi kommer att se till våra egna intressen. Våra amerikanska intressen leder oss till en konfrontation med Japan, vi kommer i krig med Japan. Kanske är det inte ointressant för er att få veta, att vår flotta är

1923 kommer att vara starkare än den brittiska. För att föra krig måste vi ha olja till hands, utan olja kan vi inte föra ett modernt krig. Det är nödvändigt inte bara att ha olja, utan också att vidta åtgärder för att fienden inte skall få någon olja. Japan är i detta avseende illa ute. Någonstans utanför Kamtjatka finns en vik (jag har glömt dess namn), där det finns oljekällor, och vi vill inte att japanerna skall få den oljan. Om ni säljer den marken till oss, så garanterar jag att vårt folk blir så entusiastiskt, att vi genast kommer att erkänna er regering. Om ni inte säljer, utan bara ger oss koncessioner, så kan jag inte säga att vi vägrar att studera detta projekt, men jag kan inte utlova en entusiasm som skulle garantera att sovjetregeringen blir erkänd.”

Vanderlips brev redovisade helt öppenhjärtigt och med oerhörd cynism ståndpunkten hos en imperialist, som klart ser, att ett krig med Japan närmar sig, och ställer frågan direkt och öppet: träffa en uppgörelse med oss, så får ni vissa fördelar. Frågan stod så här: Fjärran östern, Kamtjatka och ett stycke av Sibirien befinner sig nu de facto i Japans ägo, eftersom dess väpnade styrkor bestämmer där och omständigheterna som ni vet gjort det nödvändigt att skapa en buffertstat, Fjärranösternrepubliken, och vi vet mycket väl vilka otroliga lidanden de sibiriska bönderna utsätts för av den japanska imperialismen, vilken oerhörd mängd bestialiteter japanerna har begått i Sibirien. Kamraterna från Sibirien vet det: och har i publikationer nyligen berättat utförligt om detta. Föra krig med Japan kan vi dock inte, och vi måste göra allt för att försöka att inte bara uppskjuta ett krig med Japan, utan också om möjligt slippa det, eftersom vi av begripliga skäl inte orkar med det. Och samtidigt vållar Japan oss kolossal skada genom att beröva oss kontakten med världshandeln via Stilla havet. Under sådana betingelser, när vi står inför en växande konflikt, en växande konfrontation mellan Amerika och Japan – ty det har redan i många decennier pågått en ytterst hård kamp mellan Japan och Amerika om Stilla havet och kontrollen över dess kuster, och diplomatins, ekonomins och handelns hela historia är full av helt bestämda indikationer om hur denna kamp tilltar och gör ett krig mellan Amerika och Japan oundvikligt – råkar vi i samma situation som vi befunnit oss i under tre år: en socialistisk republik, omringad av imperialistiska länder, som är ojämförligt starkare än vi i militärt hänseende, som tillgriper alla agitatoriska och propagandistiska medel för att öka hatet mot sovjetrepubliken – och inte kommer att försitta ett enda tillfälle till militär intervention, som de uttrycker saken, dvs till att strypa sovjetmakten.

Om vi med detta i minnet kastar en allmän blick över de tre gångna åren med utgångspunkt i sovjetrepublikens internationella situation, så blir det klart att den enda orsaken till att vi kunde hålla ut och kunde besegra ententemakternas oerhört mäktiga allians, som stöddes av våra vitgardister, var att det inte rådde någon som helst enighet mellan dessa makter. Hittills har vi kunnat segra endast tack vare de djupa slitningarna mellan de imperialistiska makterna och endast tack vare att dessa slitningar inte varit tillfälliga interna partigräl, utan det har rört sig om en djup outplånlig ekonomisk intressekonflikt mellan de imperialistiska länderna som, eftersom de baserar sig på privatägande av jord och kapital, inte kan undgå att föra en rovdjurspolitik, som omintetgjort försöken att förena deras krafter mot sovjetmakten. Om vi ser på Japan, som hade nästan hela Sibirien i sin hand och naturligtvis när som helst kunde ha hjälpt Koltjak, så var huvudorsaken till att det inte gjorde detta att dess intressen i grunden skiljer sig från Amerikas och att det inte ville kratsa kastanjerna ur elden åt det amerikanska kapitalet. Med kännedom om denna svaghet har vi naturligtvis inte kunnat föra någon annan politik än en som syftar till att utnyttja denna slitning mellan Amerika och Japan för att stärka oss själva och uppskjuta möjligheten av en överenskommelse mellan Japan och Amerika mot oss, och att en sådan överenskommelse är möjlig har vi redan sett exempel på: i amerikanska tidningar har man publicerat texten till en överenskommelse mellan alla länder som lovat stödja Koltjak.”

Naturligtvis sprack denna överenskommelse, men det är inte alls omöjligt att de vid första tillfälle kommer att försöka återställa denna överenskommelse. Och ju mer den kommunistiska rörelsen ökar i djup och styrka, desto fler nya försök kommer de att göra för att strypa vår republik. Härav kommer sig vår politik, som går ut på att utnyttja spliten mellan de imperialistiska makterna till att försvåra en överenskommelse eller om möjligt göra den temporärt omöjlig. Detta har i tre år varit huvudlinjen i vår politik; den gjorde det nödvändigt att underteckna Brest-freden; den gjorde det också nödvändigt att underteckna avtalet med Bullitt om fred och vapenstillestånd, ett för oss ytterst ofördelaktigt avtal. Samma linje ålägger oss nu att med båda händerna gripa tag i ett sådant förslag som det om koncessioner. Vi ger nu Amerika Kamtjatka, som egentligen ändå inte är vårt, eftersom japanska trupper befinner sig där. Att bekämpa Japan är vi för närvarande inte i stånd till. Vi ger Amerika för ekonomiskt bruk ett territorium, där vi absolut inte har vare sig marina eller militära styrkor och dit vi inte kan sända sådana. Och genom att göra detta engagerar vi den amerikanska imperialismen mot den japanska och mot den för oss mest närliggande bourgeoisin, den japanska, som fortfarande har Fjärranösternrepubliken i sin hand.

Våra viktigaste intressen vid koncessionsförhandlingarna var alltså politiska. Och den senaste tidens händelser har högst tydligt visat att vi redan har tjänat på blotta förhandlingarna om dessa koncessioner. Vi har ännu inte gett några koncessioner och kan inte göra det, innan den amerikanske presidenten har installerats, vilket sker tidigast i mars, och dessutom behåller vi möjligheten att vid detaljgranskningen av avtalet avstå från att underteckna det.

Ekonomiskt är denna fråga alltså sekundär, och hela dess innebörd består i det politiska intresset. Och att vi har tjänat på det bevisas av alla presspublikationer som vi har erhållit. Vanderlip själv har insisterat på att koncessionsprojektet tills vidare måste hemlighållas. Det måste hållas hemligt tills det republikanska partiet har segrat. Och vi gick med på att inte publicera vare sig hans brev eller hela det preliminära förslaget. Men det visade sig att en sådan hemlighet inte kan hållas dold länge. Så snart Vanderlip kom till Amerika, började det genast komma diverse avslöjanden. Före valet var Harding presidentkandidat, och han har nu redan segrat. Samme Harding har i tidningarna dementerat att han skulle ha kontakter med sovjetmakten via Vanderlip. Hans dementi var mycket kategorisk och hade så gott som följande innehåll: Vanderlip känner jag inte och jag erkänner inga som helst förbindelser med sovjetmakten. Men det är helt uppenbart vad som framkallat denna dementi. Att på tröskeln till valen i det borgerliga Amerika få rykte om sig som anhängare till en överenskommelse med sovjetmakten skulle för Harding ha betytt att förlora kanske flera hundra tusen röster, och därför skyndade han sig att tillkännage att han inte kände någon Vanderlip. Men så snart valen är över har vi från Amerika börjat få upplysningar av helt annan karaktär. I en rad tidningsartiklar rekommenderar Vanderlip på alla sätt en överenskommelse med sovjetmakten, och i en tidning skrev han rentav att han jämförde Lenin med Washington. Det har alltså visat sig att vi i de borgerliga länderna har propagandister för en överenskommelse med oss, och dessa propagandister har vi fått bland företrädarna för den värsta typen av utsugare såsom Vanderlip och inte i det sovjetiska sändebudets gestalt eller bland några journalister.

När jag hade tillfälle att på ett möte med ansvariga funktionärer berätta samma sak som jag nu berättar, så gav en kamrat som återvänt från Amerika, där han arbetat på Vanderlips fabriker, uttryck för sin förskräckelse och sade att aldrig någon annanstans hade han sett en sådan utsugning som på Vanderlips fabriker. Och nu har vi fått en sådan kapitalistisk haj som propagandist för handelsförbindelser med Sovjetryssland, och även om vi förutom det föreslagna koncessionsavtalet inte skulle få någonting annat, så kan det ändå sägas att vi har vunnit. Vi har fått en hel rad meddelanden, naturligtvis hemliga sådana, om att de kapitalistiska länderna inte har gett upp avsikten att till våren åter börja krig mot

Sovjetryssland. Vi har fått en hel rad upplysningar om att vissa kapitalistiska stater redan vidtar förberedande åtgärder, och vitgardistelement kan sägas bedriva förberedelsearbete i alla stater. Vårt huvudsakliga intresse är därför att återupprätta handelsförbindelser, och för den skull måste vi ha åtminstone en del av kapitalisterna på vår sida.

I England har kampen pågått länge. Vi har tjänat på det blotta faktum att vi bland företrädarna för den värsta kapitalistiska utsugning har personer, som är för en politik som går ut på att återuppta handelsförbindelserna med Ryssland. Överenskommelsen med England, handelsavtalet med England, har ännu inte undertecknats. Krasin för nu intensiva förhandlingar i London om detta. Den engelska regeringen har lagt fram ett eget förslag för oss, och vi har kommit med ett motförslag, men vi ser ändå att den engelska regeringen förhåller överenskommelsen, att det där finns ett intensivt verksamt militärt reaktionärt parti, som försöker hindra ingåendet av handelsöverenskommelser och hittills har lyckats med det. Det är vårt direkta intresse och vår direkta plikt att stödja allt det som kan stärka de partier och grupper som eftersträvar att detta avtal med oss ingås. I Vanderlip har vi fått en sådan anhängare, och detta är inte bara en tillfällighet, det kan inte bara förklaras med att Vanderlip är särskilt företagsam eller att Vanderlip känner Sibirien särskilt väl. Här finns djupare orsaker, som har att göra med utvecklingen av intressena hos den engelska imperialismen, vilken besitter en otrolig mängd kolonier. Oenigheten mellan den amerikanska och den engelska imperialismen är här djupgående, och det är obetingat vår plikt att ta fasta på denna oenighet.

Jag nämnde att Vanderlip känner Sibirien särskilt väl. När våra förhandlingar närmade sig slutet, påpekade kamrat Tjitjerin att vi borde ta emot Vanderlip, eftersom detta kommer att få en utmärkt inverkan på hans fortsatta aktivitet i Västeuropa. Utsikten att få samtala med en sådan kapitalistisk haj hör visserligen inte till de angenäma, men sedan jag på tjänstens vägnar fått samtala mycket hövligt till och med framlidne Mirbach, kunde jag naturligtvis inte heller skrämmas av samtalet med Vanderlip. Det är intressant att när Vanderlip och jag utbytte diverse artigheter och han började skämta och säga att amerikanerna är ett ytterst praktiskt folk och inte tror på någon, innan de själva sett det med egna ögon, svarade jag honom också halvt skämtsamt: "Nu får ni se hur bra det är i Sovjetryssland, och då kommer ni att införa det hemma i Amerika." Han svarade mig, nu inte på engelska, utan på ryska: "Kanske det." "Vad nu, kan ni rentav ryska?" Och han sade: "Jag reste fem tusen verst genom Sibirien för många år sedan, och Sibirien gjorde mig ytterst intresserad." Detta skämtsamma utbyte av artigheter med Vanderlip slutade med att Vanderlip på väg ut sade: "Ja, jag måste erkänna att mister Lenin inte har några horn, och det måste jag berätta för alla mina bekanta i Amerika". Det skulle naturligtvis ha varit ett bagatellartat skämt, om det inte vore så att vi fortlöpande fick höra i europeisk press, att sovjetmakten är ett monster som det inte går att ha några förbindelser med. Vi fick en möjlighet att genom Vanderlip såsom anhängare av återupprättade handelsförbindelser med oss kasta en sten i detta träsk.

Från Japan har det inte kommit något enda meddelande, där det inte talats om en ytterst stark oro inom japanska handelskretsar. Den japanska opinionen säger att den aldrig kommer att ge avkall på sina intressen, att den är emot koncessioner i Sovjetryssland. Kort sagt har vi fått en enorm skärpning av fiendskapen mellan Japan och Amerika och därmed en obestridlig försvagning av Japans och Amerikas tryck på oss.

På det möte med ansvariga funktionärer i Moskva, där jag fick meddela detta faktum, ställdes under diskussionen följande fråga: "Det är alltså så", skrev en kamrat, "att vi driver Japan och Amerika i krig, men det är arbetarna och bönderna som kommer att kriga. Anstår det oss socialister, även om dessa stater är imperialistiska, att driva två stater i krig, som leder till att arbetares blod gjuts?" På det svarade jag att om vi verkligen drev arbetare och bönder i krig, så skulle det vara en förbrytelse. Men hela vår politik och propaganda syftar till att göra slut på kriget och inte alls till att driva folk i krig. Och erfarenheterna har tillräckligt klart visat att

socialistisk revolution är den enda utvägen ur de eviga krigen. Vår politik består alltså inte i att driva någon i krig. Vi har inte gjort något som skulle rättfärdiga ett krig, direkt eller indirekt, mellan Japan och Amerika. Hela vår propaganda och alla tidningsartiklar vimlar av klargöranden av sanningen att ett krig mellan Amerika och Japan skulle bli ett imperialistiskt krig på samma sätt som den engelska gruppens krig mot den tyska år 1914, att vad socialisterna måste tänka på är att störta kapitalisternas välde, företa en arbetarrevolution och inte på att försvara fäderneslandet. Men om vi, som gör allt som står i vår makt för att påskynda denna revolution, befinner oss i den situationen att vi är en svag socialistisk republik, som attackeras av imperialistiska rövare, bedriver vi då en riktig politik när vi utnyttjar oenigheten mellan dem för att göra det svårare för dem att gå samman mot oss? Naturligtvis är en sådan politik riktig. Vi har fört den i fyra år. Och den viktigaste yttringen av denna politik var Brestfördraget. Så länge den tyska imperialismen gjorde motstånd kunde vi hålla stand t o m innan Röda armén hade skapats genom att utnyttja imperialisternas inbördes motsättningar.

Det var i den situationen vår koncessionspolitik beträffande Kamtjatka tillkom. Denna typ av koncession är ganska extraordinär. Jag skall senare tala om hur de övriga koncessionsobjekten tar form. Nu skall jag begränsa mig till frågans politiska sida. Jag vill påpeka att relationerna mellan Japan och Amerika innehåller förklaringen till att det för oss är fördelaktigt att erbjuda koncessioner eller locka med sådana. En koncession förutsätter att fredliga relationer återupprättas på ett eller annat sätt, att handelsförbindelserna återupprättas, förutsätter en möjlighet för oss att inleda direkta och omfattande inköp av maskiner vi behöver. Och vi måste inrikta alla ansträngningar på att åstadkomma detta. Detta har ännu inte uppnåtts.

Den kamrat som ställer frågan om ett återupptagande av handelsförbindelserna med England undrar varför undertecknandet av överenskommelsen med England fördröjs. Jag svarar att det fördröjs därför att den engelska regeringen tvekar. Majoriteten inom Englands handels- och industribourgeoisier är för ett återupptagande av förbindelserna och inser klart att åtgärder till stöd för krig innebär att ta ytterst stora risker och påskynda en revolution. Ni minns hur den engelska regeringen under vår marsch mot Warszawa ställde ultimatum och hotade med att ge flottan order att segla mot Petrograd. Ni minns hur hela England täcktes av "aktionsråd" och den engelska arbetarklassens mensjevikiska ledare sagt att de var emot krig, att de skulle förhindra ett sådant krig. Å andra sidan är den engelska bourgeoisins reaktionära del och militärklicker vid hovet för fortsatt krig. Att handelsavtalets undertecknande fördröjs måste utan tvivel tillskrivas deras inflytande. De enskilda vändningarna i dessa handelsförbindelserna med England, i detta avtal om handelsförbindelser med England skall jag inte berätta om, eftersom det skulle föra mycket långt. I partiets centralkommitté har vi fått diskutera denna känsliga fråga mycket flitigt den senaste tiden. Vi har återkommit till den ogentligen ofta, varvid vår politik härvidlag klart har bestämts i riktning mot maximal medgörlighet. Vårt mål är nu att få ett handelsavtal med England för att kunna inleda ett mer reguljärt varuutbyte och få möjlighet att snarast möjligt köpa erforderliga maskiner för vår omfattande plan för folkhushållets återuppbyggande. Ju fortare vi gör detta, desto bredare bas får vi för ekonomisk oavhängighet av de kapitalistiska länderna. Just nu, när de har bränt fingrarna på den väpnade invasionen i Ryssland, kan de inte genast fundera på att återuppta kriget; vi måste ta tillfället i akt och även till priset av maximala eftergifter få till stånd handelsförbindelser, vi tror inte för en sekund på att vi får stabila handelsförbindelser med de imperialistiska makterna; det blir en temporär respit. Erfarenheterna från revolutionernas, de stora konflikternas historia lär oss att krig, en rad krig är ofrånkomliga. Att sovjetrepubliken skall få existera vid de kapitalistiska ländernas sida, en sovjetrepublik omringad av kapitalistiska länder, är för kapitalismen så oacceptabelt att de kommer att gripa varje tillfälle att återuppta kriget. Folken är trötta på imperialistiskt krig och hotar att låta sin indignation komma till uttryck vid fortsatt krig, men det är inte uteslutet att kapitalisterna kan komma att återuppta det inom några få år. Det är

därför vi måste inrikta alla krafter på att utnyttja tillfället, eftersom det erbjuder sig, och uppta handelsförbindelser. Jag kan här säga följande (jag ber att detta inte protokollförs). Jag tror att vi med vår benstämda inställning, att Kommunistiska internationalen inte är någon regeringsinstitution, kommer att sist och slutligen ta hem spelet. Detta desto mer som den engelska bourgeoisin förnuftsmässigt måste inse hur befängt det är att resa sig mot Tredje internationalen. Tredje internationalen bildades i mars 1919. I juli 1920 hölls dess andra kongress, och därefter proklamerades öppet moskvavillkorens i alla länder. Det pågår en öppen kamp om anslutningen till Kommunistiska internationalen. Organisatoriska grundvalar för ett kommunistiskt parti finns överallt. Försök att av oss ultimativt kräva att vi gör en insats för att göra oss kvitt Kommunistiska internationalen är därför oacceptabla. Men det faktum att de yrkar på detta visar var skon klämmer och vad de ogillar i vår politik. Även dessförutan har vi vetat vad de ogillar i vår politik. En annan fråga, som man kan tala om på ett partimöte och som oroar England, är Orienten. England vill ålägga oss att inte företa oss något mot Englands intressen i Östern. Vi går gärna med på att göra ett sådant åtagande. Östernfolkens kongress, en kommunistisk kongress, hölls t ex i Baku, i den oavhängiga republiken Azerbajdzjan och inte i RSFSR. Englands regering kommer inte att lyckas beslå oss med att företa oss något mot de engelska intressena. Eftersom de inte vet särskilt mycket om vår författning blandar de ibland ihop den azerbajdzjanska republiken med Ryska sovjetrepubliken. Härvidlag är våra lagar klara och bestämda, och det är lätt att vederlägga de engelska ministrarnas falska tolkningar. Men det finns fortfarande meningsmotsättningar i denna fråga, och Krasin och ministrarna sysslar med dessa två ömma punkter.

I juli, då Polen hotades av fullständigt nederlag, av att krossas av Röda armén, lade England fram hela texten till ett avtal, där det sades att vi måste göra ett principuttalande om att vi inte skulle bedriva någon officiell propaganda och inte företa oss något som stred mot Englands intressen i Orienten. Detta kommer att utarbetas av en senare politisk konferens, men idag är det ett visst handelsavtal vi håller på att ingå. Passar det er att underteckna det? Vi svarade att det gjorde det. Vi säger också nu att vi skall underteckna detta avtal. Den politiska konferensen kommer mer exakt att definiera Englands intressen i Orienten. Vi har också vissa intressen i Orienten, och när så behövs kommer vi utförligt att redovisa dem. England kan inte säga rent ut att det överger sitt förslag från i juli. Därför drar det ut på tiden och försöker för det egna folket dölja sanningen om förhandlingarna. Förhandlingarna är inne i ett obestämt skede, och vi kan inte garantera att avtalet blir undertecknat. Hovkretsar och militärer i England motarbetar detta avtal och har ett mycket starkt inflytande. Men vi ger oss nu in på maximala eftergifter och tror att det för oss är av intresse att få ett handelsavtal och så snart som möjligt kunna köpa viktiga saker för att återställa transportväsendet, dvs ånglok, för att återuppbygga industrin och för att elektrifiera. Detta är det allra viktigaste för oss. Om vi får detta, så kommer vi inom några år att vara så starka att även om det värsta inträffar och det om några år blir en militär intervention, så kommer den att misslyckas, eftersom vi kommer att vara starkare än nu. Vår politik i centralkommittén går ut på att göra maximala eftergifter för England. Och om dessa herrar tror att de skall kunna beslå oss med löftesbrott, så förklarar vi att vår regering inte kommer att bedriva någon som helst officiell propaganda och att vi inte ämnar antasta några som helst engelska intressen i Orienten. Om de hoppas att här kunna skära pipor i vassen, så låt dem försöka, vi kommer inte att förlora på det.

Jag kommer nu fram till frågan om Englands förhållande till Frankrike. Här är relationerna trassliga. Å ena sidan är England och Frankrike med i Nationernas förbund och är skyldiga att samverka, men å den andra samverkar de inte, så snart en skärpning inträder. När kamrat Kamenev var i London och tillsammans med Krasin förde förhandlingar, kom detta klart fram. Frankrike ville att Polen och Wrangel skulle få stöd, men den engelska regeringen förklarade: "Vi följer inte Frankrike." Koncessioner är för England acceptablare än för

Frankrike, som ännu hoppas på att få in sina fordringar, medan i England de någorlunda affärssinnade kapitalisterna har slutat tänka på detta. Även ur den aspekten är det fördelaktigt för oss att utnyttja tvekräkten mellan England och Frankrike, och därför är det nödvändigt att framhärda i att politiskt erbjuda England koncessioner. Vi har nu ett utkast till avtal om skogskoncessioner i landets nordöstliga del. Tack vare att det inte råder någon politisk enighet mellan England och Frankrike befinner vi oss i den situationen, att det är vår skyldighet att ta om ta vissa risker, bara vi kan se till att ett militärt förbund mellan England och Frankrike försvåras. Om England och Frankrike kommer att ge stöd åt ett nytt krig mot oss, så kommer det (t o m om vi avslutar det med fullständig seger på samma sätt som vi nu avslutat kriget mot Wrangel) att dra på oss kolossala bördor, försvåra vår ekonomiska utveckling och försämra arbetarnas och böndernas situation. Därför måste vi gå med på allt som medför mindre förluster för oss. Och det är klart att förlusterna på koncessionerna är ingenting i jämförelse med vad som skulle bli följden om vårt ekonomiska uppbyggnadsarbete fördröjdes och tusentals arbetare och bönder fick sätta livet till, ifall vi inte lyckas motverka imperialisternas förbund. Och ett medel att motverka ett förbund mellan dem är att förhandla med England om koncessioner. Detta är frågans politiska aspekt.

Den sista aspekten slutligen är Englands och hela ententens förhållande till Tyskland. Tyskland är det mest avancerade landet, bortsett från Amerika. I elektricitetens utveckling står det rentav på en ännu högre teknisk nivå. Och detta land, som är bundet av Versaillesfördraget, befinner sig i omöjliga existensvillkor. I en sådan situation är det naturligt att Tyskland drivs i riktning mot ett förbund med Ryssland. När de ryska trupperna närmade sig Warszawa sjöd det i hela Tyskland. Ett förbund mellan Ryssland och Tyskland, ett land som blivit strypt och som har möjlighet att sätta gigantiska produktivkrafter i rörelse – denna situation har i Tyskland lett till en politisk förvirring: de tyska svarta hundradena sympatiserar med de ryska bolsjevikerna såsom spartakisterna också gör. Och detta är helt begripligt, eftersom det emanerar ur ekonomiska orsaker, och detta är grunden för hela den ekonomiska situationen och för vår utrikespolitik.

Så länge vi är ensamma och den kapitalistiska världen stark går vår utrikespolitik å ena sidan ut på att vi skall utnyttja meningsskiljaktigheterna (att besegra alla de imperialistiska staterna skulle naturligtvis vara det mest angenäma, men det kommer att dröja rätt länge innan vi förmår göra detta). Vår existens är beroende av att det å ena sidan råder en fundamental oenighet mellan de imperialistiska staterna och å den andra av att ententens seger och Versaillesfreden har kastat den tyska nationens väldiga flertal in i en situation som det är omöjligt att leva i. Versaillesfreden har skapat den situationen att Tyskland inte ens kan drömma om en andhämtningspaus, om att inte bli plundrat, om att inte bli berövat sina existensmedel, om att dess befolkning inte döms till svält och utdöende, och det enda sätt det kan rädda sig på är ett förbund med Sovjetryssland, dit det också vänder sina blickar. De är rabiata motståndare till Sovjetryssland, de hatar bolsjevikerna och som veritabla vitgardister skjuter de sina egna kommunister. Den tyska borgerliga regeringen hyser ett ursinnigt hat mot bolsjevikerna, men dess internationella ställning är sådan att den drivs till fred med Sovjetryssland mot sin egen vilja. Detta, kamrater, är vår internationella politik, vår utrikespolitikens andra hörnsten: att bevisa för folken, som är medvetna om det borgerliga förtrycket, att det för dem inte finns någon annan räddning än sovjetrepubliken. Och eftersom sovjetrepubliken i tre års tid motstått imperialisternas anstormning bevisar detta att det i världen finns ett land, ett enda land, som med framgång avvärjer detta imperialistiska förtryck. Må vara att det är ett land av ”stråtrövare”, ”plundrare”, ”banditer”, bolsjevikerna osv, men utan detta land är det trots allt omöjligt att förbättra den ekonomiska situationen. ‘

I detta läge får koncessionsfrågan ytterligare en aspekt. Denna broschyr som jag har i min hand är dekretet om koncessioner av den 23 november. Den kommer att delas ut till alla

kongressmedlemmar. Vi ämnar i utlandet ge ut broschyren om koncessioner på flera språk.” Vårt syfte är att omedelbart göra allt för att göra befolkningen i så många länder som möjligt och just i de länder, som är mest förtryckta, intresserade av koncessioner. Japans och Amerikas intressen går starkt isär. De förmår inte sinsemellan dela upp Kina, en rad öar osv. Skillnaden mellan Tysklands och ententens intressen är av ett annat slag. Tysklands existens har omöjliggjorts genom de villkor som ententen har satt upp för det. Folket där håller på att dö, eftersom ententen beslagtar motorerna och boskapen. Denna situation driver Tyskland till att närma sig Sovjetryssland. Jag känner inte till detaljerna i fördraget mellan Tyskland och ententen, men i varje fall är det känt att detta fördrag förbjuder direkta handelsförbindelser mellan Tyskland och Sovjetryssland. Och när vi gjorde affären med de tyska ångloken gjorde vi den på ett sådant sätt, att det var Sverige och inte Tyskland som var vår motpart. Tyskland kommer knappast före april 1921 att kunna återupprätta öppna handelsförbindelser med oss. Men vi kommer att ta snabbare steg i riktning mot handelsförbindelser med Tyskland än med ententen. Existensvillkoren tvingar Tysklands hela folk, de tyska svarta hundradena och kapitalisterna inte undantagna, att söka kontakter med Sovjetryssland. Tyskland är redan knutet till oss genom vissa handelsförbindelser. Tyskland kan bli ännu mer knutet till oss, eftersom vi erbjuder det en livsmedelskoncession. Det är alltså klart att vi måste föra fram koncessioner som ekonomisk metod, även oberoende av i vad mån ett projekt går att förverkliga.

Intresset för koncessioner är så stort att även om vi inte lyckas erbjuda en enda koncession, även om vi inte fick till stånd ett enda avtal (och detta är ännu helt möjligt), även om det skulle bli så, skulle vi ändå tjäna på det, måste vi ändå föra en sådan politik, eftersom vi därigenom gör det svårare för de imperialistiska länderna att angripa oss.

Oavsett detta måste vi påvisa för alla förtryckta folk – och detta emanerar ur Versaillesfördraget – att en handfull länder stryper andra folk, och öppet eller fördolt, medvetet eller omedvetet vänder sig dessa folk till oss för att få hjälp, varvid de blir mer och mer medvetna om den ekonomiska nödvändigheten av ett förbund med Sovjetryssland mot den internationella imperialismen. Livsmedelskoncessioner går därför utanför ramarna för de gamla borgerliga koncessionerna, de liknar inte längre de gamla kapitalistiska koncessionerna. De förblir kapitalistiska, eftersom vi säger till de tyska kapitalisterna att de skall komma med så-och-så-många traktorer, så ger vi dem prima jungfrulig jord och spannmål. Vi lockar kapitalet med väldiga profiter. I det hänseendet förblir koncessionerna rent kapitalistiska företag, men de får omätligt större betydelse, eftersom Tyskland som nation, Österrike och andra länder inte kan existera, eftersom de behöver livsmedelshjälp och eftersom hela folket, oberoende av om kapitalisten tjänar hundra eller tvåhundra procent, trots fördomarna mot bolsjevismen ser att bolsjevikerna skapar helt annorlunda internationella relationer, vilka gör det möjligt för alla förtryckta folk att befria sig från det imperialistiska förtrycket. Det är därför som våra framgångar de senaste tre åren kommer att leda till ännu större framgångar i utrikespolitiken under det närmaste året. Vår politik grupperar kring sovjetrepubliken de kapitalistiska länder som stryps av imperialismen. Det är därför som detta erbjudande om koncessioner inte bara håår kapitalistisk betydelse, det är därför det är en utsträckt hand inte bara till de tyska kapitalisterna: ”Kom hit med hundratals traktorer och tjäna trehundra procent per rubel om ni så vill!”; det är också en hand som sträcks ut till de förtryckta folken, det är ett de förtryckta massornas förbund, som är en av faktorerna i den kommande proletära revolutionen. De tvivel och farhågor som ännu finns i de framskridna länderna, vilka säger att Ryssland kunde ta risken att göra socialistisk revolution därför att det är stort och har egna resurser för sitt uppehälle, medan vi europeiska industriländer inte kommer att kunna göra detta, eftersom vi inte har några bundsförvanter, är ogrundade, och vi säger: ”Ni har redan en bundsförvant – Sovjetryssland.” Och eftersom vi ger koncessioner blir det ett förbund, som kommer att stärka

förbundet mot världsimperialismen. Denna omständighet får vi inte tappa ur sikte, ty den rättfärdigar vår koncessionspolitik och visar på nödvändigheten av att ge sådana koncessioner.

Vidare några rent ekonomiska överväganden. Jag övergår nu till sådana överväganden och skall läsa upp några bestämmelser i lagen, även om jag hoppas att de här närvarande kamraterna har läst denna lag av den 23 november. Men jag skall erinra om den judiciella makten på vårt territorium. I händelse av en tvist en del av vad som produceras, att vi, om särskilda tekniska förbättringar introduceras, är beredda att ge handelsförmåner, att koncessionstidens längd blir beroende av utgifternas storlek och karaktär. Vi garanterar att den i ett företag investerade egendomen inte kommer att konfiskeras eller rekvireras.

Härförutan kan privatkapitalet och privatägarna naturligtvis inte ha några förbindelser med oss. Men borttagen är här frågan om domstolar, vilken från början berördes i förslaget till avtal. Sedan såg vi att detta var ofördelaktigt för oss. Vi behåller alltså den judiciella makten på vårt territorium. I händelse av en tvist kommer frågan att avgöras av våra domare. Det blir inga rekvisitioner, utan det blir en tillämpning av våra judiciella institutioners jurisprudence.

I den femte punkten talas det om arbetslagskodexen. I det ursprungliga avtalsförslaget, som diskuterades med Vanderlip, stipulerades att trakter som bebos av underutvecklade stammar, vi kan inte säga vilka, skulle undantas från arbetslagskodexens tillämpning. I sådana trakter är ingen arbetslagskodex möjlig. Undantaget kommer att bestå i att det i arbetslagskodexens ställe ingås ett specialavtal om garantier för arbetarna.

Den sista punkten är en där vi garanterar koncessionären att ensidiga ändringar inte får göras. Härförutan kan det naturligtvis inte ens vara tal om att tillåta koncessioner. Men vad en icke-ensidig ändring innebär har lämnats öppet. Det kommer an på texten till avtalet om varje koncession. Skiljedom genom någon neutral stat är möjlig. Detta är en punkt som kan ge anledning till oenighet och som lämnar ett visst utrymme vid bestämmandet av själva koncessionsvillkoren. Det bör exempelvis påpekas att de mensjevikiska arbetarledarna i den kapitalistiska världen anses vara pålitligt folk. De är med i borgerliga regeringar, och för borgerliga regeringar är det mycket svårt att jäva de europeiska ländernas mensjeviker eller socialförrädare som sådana medlare eller skiljedomare. Erfarenheterna har emellertid visat oss att så snart det blir några allvarigare spänningar betar sig dessa herrar amerikanska och europeiska mensjeviker på samma sätt som de ryska mensjevikerna, dvs de vet inte hur de skall bete sig och de nödgas ge vika för de revolutionära massornas tryck, samtidigt som de förblir motståndare till revolutionen. Detta är en öppen fråga. Vi avgör den inte i förväg.

Av dessa villkor, som jag har läst upp för er, finner ni att ekonomiska relationer mellan kapitalistiska koncessionärer och en socialistisk republik är långtifrån fasta och stabila. En kapitalist, som bevarar privatägande och utsagningsförhållanden, kan naturligtvis inte vara något annat än en främmande kropp en socialistisk republik. Härur framgår det som är ett av de viktigaste ämnena för min rapport: koncessioner är krigets fortsättning, bara i en annan form. Jag skall nu gå över till detta i detalj, och först vill jag redogöra för de tre viktigaste typerna eller föremålen för koncessioner.

I denna broschyr har vi gett en förteckning över de viktigaste föremålen för koncessioner, och de kamrater från högsta folkhushållningsrådet, som lämnat materialet till denna broschyr och redigerat den, har bifogat kartor som åskådligt visar dessa föremål för koncessioner. Av dessa kartor framgår att föremålen för koncessioner är indelade i tre huvudtyper: skogskoncessioner i de nordligaste områdena är den första, livsmedelskoncessioner den andra och gruvkoncessioner i Sibirien den tredje.

Det är uppenbart att vi har ekonomiskt intresse av att ge skogskoncessioner i det europeiska Rysslands nordligaste områden, där det finns tiotals, hundratals miljoner desiatina skog, som

vi är helt ur stånd att exploatera, eftersom det saknas kommunikationer och produktionsmedel och saknas möjligheter att transportera livsmedel till arbetare där, medan en stat med en stark flotta där har möjlighet att avverka skogen på rätt sätt och föra ut väldiga mängder timmer.

Om vi vill ha varuutbyte med utlandet, och det vill vi, och vi inser att det är nödvändigt, så är vårt viktigaste intresse att så snart som möjligt från kapitalistiska länder få de produktionsmedel (ånglok, maskiner, elektriska apparater), varförutan vi inte i någon större omfattning och ofta inte alls kommer att kunna återuppbygga vår industri, eftersom våra fabriker inte har tillgång till de maskiner de behöver. Vi måste muta kapitalismen med höga profiler. Den kommer att få extraprofiter – den extraprofiten låter vi den få – medan vi får det vi främst behöver för att bli starkare, definitivt komma på fötterna och besegra den ekonomiskt. För att få de bästa maskinerna o a måste vi betala. Vad skall vi betala med? Vi har kvar guldreserver på några miljoner. I specialplanen för Rysslands elektrifiering kommer ni att se att denna plan, som är avsedd för decennier, tillsammans med kompletterande arbete för att återuppbygga industrin kommer att göra det nödvändigt att enligt approximativa beräkningar spendera inemot 17 miljarder guldrubel. Enbart elektrifieringen kommer direkt att kosta mer än en miljard guldrubel. Detta kan vi inte täcka med våra guldreserver; det är ytterst olämpligt och farligt för oss att exportera livsmedel, eftersom vi inte har tillräckligt med livsmedel för att täcka den egna industrins behov; men behovet måste täckas. Här finns inget ekonomiskt lämpligare föremål för oss än skogarna i de nordligaste områdena, skogar som vi har i otrolig mängd och som multnar och går förlorade där, eftersom vi ekonomiskt är ur stånd att exploatera dem. Timmer är samtidigt enormt värdefullt på den internationella marknaden. I detta avseende är nordområdena politiskt lämpliga för oss, eftersom de ligger i en avlägsen utkant. Sådana koncessioner är passande för oss både politiskt och ekonomiskt, och vi måste stödja oss på dem i största möjliga utsträckning. Miljutin meddelade på konferensen i Moskva, som jag talade om, att förhandlingarna med England om en sådan koncession i det nordeuropeiska Ryssland gör framsteg. Där finns flera tiotal miljoner desiatina skog. Om vi lämnar ifrån oss tre eller fem miljoner desiatina skog till koncessionärer i schackrutemönster, så får vi möjlighet att dra fördel av moderna företag och skaffa oss utbildning genom att ställa som villkor att tekniker från vår sida får medverka, och därmed tjänar vi mycket för egen del och gör det svårare för de kapitalistiska stater, som gjort affärer med oss, att genomföra militära företag mot oss, eftersom krig annullerar allt och i ett krig byggen, anläggningar och kommunikationer tillfaller oss. Eventuella nya koltjaker, denikinar osv får det inte lättare att företa sig något mot oss.

Den andra typen är livsmedelskoncessioner. Räknar vi bort Västsibirien, där det finns väldiga arealer förstklassig jord som är otillgänglig för oss på grund av de långa avstånden till kommunikationer, finns det enbart i europeiska Ryssland och längs Uralfloden – vårt jordbrukskommisariat har gett denna uppgift och fastställt vilken areal vi inte kommer att kunna bruka – minst 3 miljoner desiatina längs Uralfloden, vilka kosackerna övergett som resultat av inbördeskrigets segerrika slut, då hela kosackbyar försvann. Där finns utmärkta jordar, som måste plöjas upp men som vi under bristen på boskap och med försvagade produktivkrafter inte kommer att kunna bruka.

På statsjordbruken i Donområdet finns inemot 800 000 desiatina jord som vi inte kan bruka; för att bruka den behövs en väldig massa dragdjur eller hela traktorkolonner, som vi inte har att sätta in, samtidigt som vissa kapitalistiska länder med akut livsmedelsbehov – Österrike, Tyskland, Böhmen – skulle kunna sätta in dem och få ett utmärkt vete under ett gott år. Vi vet inte i vad mån vi lyckas förverkliga detta. Nu har vi två traktorfabriker i gång, i Moskva och Petrograd, men på grund av de svåra förhållandena kan de inte få fram något större antal traktorer. Vi skulle kunna underlätta situationen genom att köpa fler traktorer. Traktorer är ett mycket viktigt medel för att radikalt omvandla det gamla åkerbruket och plöja upp mer jord.

Med sådana koncessioner kan vi visa en hel rad länder, att vi kan utveckla världsekonomin i gigantisk omfattning.

Om vår propaganda och vårt erbjudande inte kröns med framgång, om vårt erbjudande inte antas, kommer det ändå att bli till nytta inte bara politiskt, utan också: för socialismen. Vad som sker i den kapitalistiska världen är inte bara en försnillning av rikedom, utan också en dårskap och ett brott, ty i somliga länder finns ett livsmedelsöverskott som inte kan säljas på grund av valutarevolutionerna, eftersom pengarna har blivit värdelösa i en hel rad av de besegrade länderna. Enorma mängder livsmedel ruttnar bort, samtidigt som tiotals miljoner invånare i länder som Tyskland faktiskt svälter och går under. Denna orimlighet, denna kapitalismens förbrytelse håller på att bli uppenbar för alla kapitalistiska länder och för de små länder som omger Ryssland. Sovjetrepubliken träder fram och säger: ”Vi har hundratusentals desiatina utmärkt jord, som skulle kunna plöjas upp av traktorer, och ni har traktorer, ni har bensin och ni har utbildade tekniker; vi föreslår alla folk, däribland också de kapitalistiska ländernas folk, att man gör det till en hörnsten att återuppbygga folkhushållet och rädda alla folk från svält.” Om kapitalisterna inte förstår detta, så är det ett argument för att den kapitalistiska ordningen är rutten, vansinnig och brottslig. Detta kommer att få inte bara propagandistisk betydelse; det blir en kommunistisk uppmaning till revolution, eftersom det med en obestriddighet som folken blir alltmer medvetna om visar att kapitalismen håller på att falla sönder och inte kan tillgodose behoven. En försvinnande liten minoritet imperialistiska länder berikar sig, medan en hel rad andra länder direkt står vid undergångens rand. Världsekonomin behöver omorganiseras. Och sovjetrepubliken lägger fram denna omorganisationsplan, detta helt sakliga, oomtivistliga, genomförbara erbjudande: ”Ni håller på att dö av svält under kapitalismen, trots den oerhörda rikedomerna på teknisk utrustning – vi har möjlighet att lösa krisen genom att förena er teknik med våra råvaror, men kapitalisterna är i vägen. Vi föreslår dem att detta görs, men de bromsar och omintetgör det hela.” Detta är den andra typen av koncessioner, livsmedels- eller traktorkoncessioner.

Den tredje typen är gruvkoncessioner. De finns angivna på Sibiriens karta, där man utförligt har angett varje område, som kan komma på tal för koncessioner. Sibiriens mineralrikedomar är helt oändliga, och inom åtskilliga år kan vi inte ens i bästa fall, om vi har stor framgång, exploatera ens en hundradel av dem. De är belägna under förhållanden, som kräver den bästa maskinutrustning. Här finns också sådana produkter som kopparmalm, som de kapitalistiska länderna, den elektriska industrin har ytterst stort behov av på grund av den akuta bristen på dessa produkter. Det finns en möjlighet att återställa världsekonomin och utveckla den internationella tekniken, om man inleder reguljära förbindelser med oss.

Dessa koncessioner är naturligtvis svåra att förverkliga, dvs de erbjuder större svårigheter än skogs- och livsmedelskoncessioner. Där, vid livsmedelskoncessioner, är det fråga om traktorinsatser för en kort tid. Skogskoncessioner är inte heller så svåra att ge, särskilt som det rör sig om objekt som är otillgängliga för oss, men gruvkoncessionerna är delvis belägna ganska nära järnväg, delvis i tätbefolkade områden, och här är risken stor, och vi kommer att nogga överväga huruvida vi skall ge sådana och ställa upp bestämda villkor, ty det råder inget tvivel om att koncessionerna är ett nytt krig. Kapitalisterna kommer till oss för ett nytt krig, och redan kapitalisternas själva existens här är ett krig mot den omgivande socialistiska världen. Kapitalistiska företag i en socialistisk stat är ekonomiskt sett ett krig för frihandel, mot tvåånsrekvisitionspolitik, ett krig för privat ägande mot en republik som har avskaffat detta ägande. Och ur denna ekonomiska rot växer det fram en hel rad inbördes relationer (i stil med krigstillståndet mellan ”sucharevkamarknaden” och våra institutioner). Vi kanske får höra att vi stänger en ”sucharevka” och sedan, öppnar en ny rad ”sucharevkor” genom att släppa in kapitalister. Vi blundar inte för detta och vi säger: om vi hittills har segrat, om vi segrade när våra fiender satte in alla resurser för att torpedera våra företag, när detta försök att torpedera

produktionen inifrån gjordes samtidigt med försök att torpedera den utifrån, skall vi då inte förmå klara av och övervaka detta i vissa bestämda områden, när vi kommer att ha fastställt vissa bestämda villkor och förhållanden? Vi har praktiska erfarenheter av att bekämpa militärt spionage, kapitalistiskt spionage. Vi bekämpade dem när de gömde sig i våra egna institutioner – skall vi verkligen inte klara av dem, när kapitalisterna släpps in hit enligt bestämda listor och på bestämda villkor? Naturligtvis vet vi att de kommer att kränka dessa villkor, och vi kommer att bekämpa dessa kränkningar. Men, kamrater, koncessioner på kapitalistisk grund är ett krig. Så länge vi inte har störtat kapitalet i andra länder, så länge det är mycket starkare än vi, kommer det när som helst att kunna sända sina styrkor mot oss och återigen börja krig mot oss. Därför måste vi bli starkare, och för den skull måste vi utveckla storindustrin och få fart på transportväsendet. När vi genomför detta tar vi en risk, det blir åter krigsförhållanden, åter en kamp, och om de kommer att försöka att undergräva vår politik, så kommer vi att bekämpa dem. Det skulle vara ett stort misstag att tro att ett fredligt avtal om koncessioner är ett fredsavtal med kapitalisterna. Det är ett avtal om krig, men ett avtal som för oss är mindre farligt, för arbetarna och bönderna mindre tungt, mindre tungt än läget var då de bästa stridsvagnarna och kanonerna sattes in mot oss, och därför måste vi använda alla metoder och nå fram till att till priset av ekonomiska eftergifter utveckla våra ekonomiska krafter och underlätta vårt ekonomiska återuppbyggnadsarbete. Naturligtvis kommer kapitalisterna inte att hålla avtalen, säger de kamrater som är rädda för koncessioner. Det säger sig självt att vi absolut inte får intala oss att kapitalisterna kommer att hålla avtal. Det blir ett krig, och krig är det sista argument, som överhuvudtaget kvarstår som ett argument, vilket ingår i den socialistiska republikens relationer.

Krig hotar oss nu vilken stund som helst. Vi för fredsförhandlingar med Polen, och det finns alla chanser för att fred kommer att undertecknas eller åtminstone, för att vara mer exakt, är chanserna för att denna fred ingås starkt övervägande. Men det råder inget tvivel om att savinkovarna och de franska kapitalisterna arbetar för att torpedera detta fördrag. Om inte idag, så i morgon är krig möjligt för kapitalisterna, och de skulle gärna inleda det redan nu, om bara inte tre års erfarenheter hade lärt dem något. Koncessioner är en viss risk; koncessioner är en förlust; koncessioner är en fortsättning på kriget. Detta är obestridligt, men ett sådant krig är gynnsammare för oss. När vi har fått ett visst minimum av produktionsmedel, ånglok och maskiner kommer vi ekonomiskt inte längre att vara vad vi hittills varit, och då blir de imperialistiska länderna ännu mindre farliga för oss.

Man har sagt oss att koncessionärerna kommer att skapa exklusiva förhållanden för sina arbetare och förse dem med bättre kläder, bättre skor, bättre livsmedel. Det kommer att bli deras propaganda bland våra arbetare, som måste utstå umbäranden och kommer att få göra det länge än. Vi får då en socialistisk republik, där arbetarna har det eländigt, och intill den en kapitalistisk ö, där arbetarna lever utmärkt. Sådana farhågor hörs ofta på våra partimöten. Denna fara finns naturligtvis och den visar att koncessioner är en fortsättning på kriget och inte fred, men vi har fått erfara mycket större prövningar och samtidigt fått se att arbetare från de kapitalistiska länderna kommer till vårt land, trots att de vet att de ekonomiska förhållanden som väntar dem i Ryssland är mycket sämre; skulle vi då verkligen här inte kunna försvara oss mot sådan propaganda genom vår motpropaganda, skulle vi inte kunna bevisa för arbetarna att kapitalismen naturligtvis kan skapa bättre förhållanden för vissa grupper av sina arbetare men att detta inte förbättrar villkoren för de övriga arbetarmassorna? Hur kommer det sig att det alltid är vi och inte de som har vunnit på all beröring med det borgerliga Europa och Amerika? Varför är de fortfarande rädda för att skicka delegationer till oss, men inte vi till dem? I de delegationer, som de har sänt till oss, har vi hittills alltid lyckats få över åtminstone en liten del på vår sida, trots att delegationerna huvudsakligen bestått av mensjevikelement och det rört sig om människor som kommit hit för en kort tid. Skall vi då frukta för

att inte kunna klargöra sanningen för arbetarna?! Vi skulle vara mycket dåliga, om vi fruktade för detta, om vi satte sådana överväganden högre än det direkta intresset, som har den största betydelsen när det gäller koncessionerna.

Våra bönders och arbetares situation är fortfarande svår. Den måste förbättras. Det kan vi inte hysa några tvivel om. Jag tror att vi kommer att enas om att koncessionspolitiken också är en politik för fortsatt krig, men vår uppgift är att upprätthålla existensen för den ensamma socialistiska republiken, omringad av kapitalistiska fiender, bevara republiken, som är ojämförligt svagare än de kapitalistiska fienderna runt om den, därigenom beröva fienderna möjligheten att skapa ett förbund sinsemellan för att bekämpa oss, lägga hinder i vägen för deras politik och inte ge dem möjlighet att segra; vår uppgift är att tillförsäkra Ryssland erforderliga redskap och medel för att återuppbygga ekonomin, ty när vi har fått detta kommer vi att stå så säkert på fötterna att inga som helst kapitalistiska fiender skrämmer oss. Det är denna ståndpunkt som har varit vägledande för oss i vår koncessionspolitik, vilken jag här har redogjort för.

Publicerat i slutet av december 1920 i broschyren V I Lenin

Om koncessionerna (Rapport inför RKP:s partigrupp på 8:e sovjetkongressen), Moskva, Gosizdat V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 42, s 91-117

2

Rapport av allryska Centrala exekutivkommittén och Folkkommissariernas råd om utrikes- och inrikespolitiken den 22 december

(Rop i salen: "Leve kamrat Lenin!" Dånande applåder. En stormande ovation.) Kamrater, jag har att avlägga rapport om regeringens utrikes- och inrikespolitik. Jag uppfattar inte syftet med min rapport vara att ge er en uppräknig av ens de största eller viktigaste lagar och åtgärder som arbetar- och bonderegeringen har antagit. Inte heller tror jag att ni skulle vara intresserade av en redogörelse för händelserna under denna period, eller att det är mycket viktigt att jag skulle ge en sådan. Som jag ser det bör allmänna slutsatser dras av de viktigaste lärdomar vi har dragit under detta år, vilket var inte mindre rikt på tvära politiska vändningar än de föregående åren av revolutionen. Ur de allmänna lärdomarna av detta års erfarenheter måste vi härleda de mest brådskande politiska och ekonomiska uppgifter som vi står inför, uppgifter till vilka sovjetmakten – både genom lagstiftningsåtgärderna som underställs er för granskning och godkännande och genom totalsumman av sina åtgärder – för närvarande knyter de största förhoppningar och tillmåtar den största betydelse och av vilkas uppfyllande den väntar sig viktiga framsteg i vår ekonomiska utveckling. Tillåt mig därför att begränsa mig till enbart korta kommentarer om republikens internationella läge och om huvudresultaten av vår utrikespolitik under det förflutna året.

Ni vet naturligtvis alla hur de polska godsägarna och kapitalisterna påtvingade oss ett krig under press och påtryckningar från Västeuropas kapitalistiska länder, och inte från Västeuropa allena. Ni vet att vi i april detta år erbjöd den polska regeringen fred på villkor som var ojämförlig fördelaktigare för den än de nuvarande villkoren, och bara under trycket av den yttersta nödvändighet, sedan alla våra förhandlingar om ett vapenstillestånd med Polen hade slutat i ett fullständigt sammanbrott, tvingades vi att gå till krig, som trots det mycket svåra nederlag våra trupper tillfogades nära Warszawa, utan tvivel som resultat av att de var utmattade, har slutat med en fred som är mer fördelaktig för oss än den vi erbjöd Polen i april. Preliminär fred med Polen har undertecknats och nu pågår förhandlingar om undertecknandet av ett slutgiltigt fredsfördrag. Vi blundar på intet sätt för den fara som består i att några av de mest

omedgörliga kapitalistiska länderna och bestämda ryska vitgardistkretsar utövar press i syfte att hindra dessa förhandlingar från att sluta med en fred. Det bör emellertid sägas att ententens politik, som syftar till militär intervention och väpnat undertryckande av sovjetmakten, alltmör gör fiasko och att vi till vår fredspolitik vinner över ett stadigt växande antal stater som otvivelaktigt är fientligt inställda till sovjetmakten. Antalet länder som har undertecknat fredsfördrag växer och det finns stor sannolikhet för att ett slutgiltigt fredsfördrag med Polen kommer att undertecknas inom den närmaste tiden. På så sätt kommer ytterligare ett synnerligen allvarligt slag att tillfogas alliansen av kapitalistiska krafter, vilka försöker att rycka från oss makten medelst krig.

Kamrater, ni vet naturligtvis också att våra tillfälliga bakslag under kriget med Polen och svårigheten i vårt läge under vissa moment av kriget berodde på att vi var tvungna att kämpa mot Wrangel, som var officiellt erkänd av en av imperialistmakterna och som fick kolossal materiell, militär och annan hjälp. För att sluta kriget så fort som möjligt tvingades vi att företa en snabb koncentration av trupper för att tillfoga Wrangel ett avgörande slag. Ni vet naturligtvis vilken oförfärad heroism Röda armén ådagalade i fråga om att övervinna hinder och befästningar, som till och med militära experter ansåg ointagliga. Den fullständiga, avgörande och utomordentligt snabba seger som Röda armén vann över Wrangel är en av de mest lysande sidorna i dess historia. Så slutade kriget som påtvingades oss av vitgardisterna och imperialisterna.

Vi kan nu med mycket större tillförsikt och bestämdhet gripa oss an med en uppgift som ligger oss varmt om hjärtat, en nödvändig uppgift som sedan länge har engagerat oss – en ekonomisk utveckling. Vi kan göra så i tillförsikt om att de kapitalistiska industripamparna inte så lätt skall lyckas omintetgöra detta arbete som förut. Men vi måste naturligtvis vara på vår vakt. Vi kan naturligtvis under inga omständigheter säga att vi redan är garanterade mot krig. Det är inte på grund av frånvaron av formella fredsfördrag som vi ännu saknar denna garanti. Vi vet mycket väl att återstoderna av Wrangels armé inte har förintats, utan är undangömda inte långt borta, att de beskyddas och vaktas med de kapitalistiska makternas hjälp. Vi vet att de vitgardistiska ryska organisationerna arbetar aktivt för att återigen söka skapa militära enheter av det ena eller andra slaget och förbereda dem tillsammans med Wrangels styrkor för en ny anstormning mot Ryssland i ett lämpligt ögonblick.

Det är därför vi under alla omständigheter måste bevara vår militära beredskap. Utan hänsyn till de slag som imperialismen redan har tillfogats måste vi till varje pris hålla vår Röda armé i högsta stridsberedskap och förstärka dess stridsförmåga. Detta hindrar naturligtvis inte att en viss del av armén frigörs och snabbt demobiliseras. Vi räknar med att den väldiga erfarenhet som Röda armén och dess ledare har samlat under kriget nu skall hjälpa oss att förbättra dess kvalitet. Och vi skall vid arméns reducering se till att en kärna behålls, vars underhåll inte kommer att lägga en omåttlig börda på republiken, och att vi samtidigt med reduceringen av arméns numerär bättre än förut tryggar möjligheten att vid behov ånyo mobilisera och utrusta en ännu större militär styrka.

Vi är säkra på att alla grannstaterna, vilka redan har förlorat mycket genom att stödja vitgardistiska konspirationer mot oss, har lärt tillräckligt av erfarenheternas hårda läxa och på ett riktigt sätt värderat vår försonlighet, vilken alla tolkade som svaghet från vår sida. Tre års erfarenheter har utan tvivel visat dem att samtidigt som vi ihärdigt strävar efter fred är vi förberedda i militärt hänseende. Varje försök att sätta igång ett krig mot oss kommer för de indragna staterna att innebära att de får sämre villkor som resultat av ett sådant krig än de skulle kunna ha haft utan ett krig eller före detsamma. Detta har bevisats beträffande några länder. Det är en vinning som vi inte skall förneka och som inte kommer att glömmas av någon av de makter som omger oss eller är i politisk kontakt med Ryssland. Tack vare detta förbättras stadigt våra relationer med grannländerna. Ni vet att en slutgiltig fred har

undertecknats med en hel rad stater vid Rysslands västgränser. Tidigare ingick dessa i det förutvarande Ryska imperiet och sovjetmakten har ovillkorligt erkänt deras oavhängighet och suveränitet enligt våra politiska grundprinciper. Fred på en sådan grundval har alla chanser att bli långt mer varaktig än vad kapitalisterna och vissa västeuropeiska stater skulle önska.

Vad den lettiska regeringen beträffar, måste jag säga att det en kort tid var fara för att våra relationer skulle bli försämrade, så mycket att även tanken på en brytning av de diplomatiska förbindelserna kunde uppstå. Men den senaste rapporten från vår representant i Lettland tyder på att en förändring redan har inträtt i politiken, att många missförstånd och rättmätiga anledningar till missnöje har undanröjts. Det finns en välgrundad förhoppning om att vi inom en nära framtid kommer att ha intima ekonomiska förbindelser med Lettland, som i vår handel med Västeuropa naturligtvis kommer att vara ännu nyttigare för oss än Estland och andra stater, som gränsar till RSFSR.

Jag måste också säga, kamrater, att vår politik i öster varit mycket framgångsrik under detta år. Vi bör välkomna bildandet och konsolideringen av sovjetrepublikerna Buchar, Azerbajdzjan och Armenien, vilka inte bara har återställt sitt fullständiga oberoende, utan också har lagt regeringsmakten i händerna på arbetarna och bönderna. Dessa republiker är bevis och bekräftelse på det faktum att sovjetmaktens idéer och principer är begripliga och omedelbart genomförbara, inte bara i de industriellt utvecklade länderna, inte bara i dem som har en sådan social grundval som proletarietet, utan också i dem som har bönderna som sin grundval. Bondesovjeternas idé har segrat. Böndernas makt har säkrats; de äger jorden och produktionsmedlen. De vänskapliga relationerna mellan bondesovjetrepublikerna och Ryska socialistiska republiken har redan konsoliderats genom de praktiska resultaten av vår politik.

Vi kan också välkomna det förestående undertecknandet av ett fördrag med Persien, med vilket vänskapliga relationer har säkerställts genom det faktum att de fundamentala intressena hos alla folk som lider under imperialismens förtryck sammanfaller.

Vi måste också notera att vänskapliga relationer med Afghanistan, och i än högre grad med Turkiet, stadigt upprättas och förstärks. I förhållande till det senare landet har ententeländerna gjort allt de kunnat för att omöjliggöra mer eller mindre normala relationer mellan det och de västeuropeiska länderna. Denna omständighet, i samband med sovjetmaktens konsolidering, stärker stadigt alliansen och de vänskapliga relationerna mellan Ryssland och de förtryckta nationerna i Orienten trots bourgeoisins motstånd och intriger och trots att borgerliga länder finns kvar runt Ryssland. Ty huvudfaktorn i politiken idag är att våld brukas av imperialisterna mot folk som inte har haft den goda turen att vara bland segrarna; denna imperialismens globala politik leder till närmare relationer, förbund och vänskap mellan alla förtryckta nationer. Den framgång som vi i detta avseende har uppnått också i väster i förhållande till mera europeiserade stater visar att vår utrikespolitikens nuvarande principer är riktiga och att förbättringen av vårt internationella läge vilar på en fast grund. Vi är övertygade om att vid en fortsatt fredspolitik och eftergifter från vår sida (och vi måste göra eftergifter för att undgå krig) skall vår politikens huvudlinje och de fundamentala intressen, som följer av den imperialistiska politikens själva natur, komma till sin rätt och göra det mer och mer bjudande för RSFSR att upprätta intimare relationer med ett växande antal grannstater, trots alla intriger och stämplingar av imperialisterna, som naturligtvis alltid kan provocera gräl mellan oss och någon annan stat. Sådana relationer är en garanti för att vi helhjärtat skall kunna ägna oss åt ekonomisk utveckling och för att vi under en längre period skall kunna arbeta lugnt, stadigt och med tillförsikt.

Jag måste också nämna att förhandlingar med England nu pågår om undertecknandet av ett handelsavtal. Tyvärr har dessa förhandlingar dragit ut på tiden mycket längre än vi skulle önska, men det är inte alls vårt fel. Redan i juli, när den engelska regeringen vid en tidpunkt,

då sovjettrupperna uppnådde sina största framgångar, officiellt förelade oss texten till ett avtal som möjliggjorde handelsförbindelser, svarade vi med att ge vårt fulla samtycke, men sedan dess har konflikten mellan de olika strömningarna inom den engelska regeringen och den engelska staten bromsat denna sak. Vi ser hur den engelska regeringen vacklar och hotar att bryta relationerna med oss samt att omedelbart sända krigsfartyg mot Petrograd. Vi har sett allt detta, men samtidigt har vi sett att som svar på detta hot har aktionsråd bildats över hela England. Vi har sett hur de mest extrema anhängarna av den opportunistiska riktningen och deras ledare under arbetarnas tryck har tvingats att acceptera denna helt "författningsvidriga" politik, vilken de själva igår fördömde. Det har trots alla mensjevikiska fördomar som hittills har varit förhärskande inom den engelska fackföreningsrörelsen visat sig, att de arbetande människornas tryck och politiska medvetenhet har blivit starka nog för att trubba av eggen på imperialisternas krigiska politik. I det vi fortsätter vår fredspolitik, står vi fast vid vår ståndpunkt i fråga om den engelska regeringens förslag från i juli. Vi är beredda att underteckna ett handelsavtal omedelbart, och om det ännu inte har undertecknats, så vilar skulden helt på dessa riktningar och tendenser inom de engelska styrande kretsarna som vill omintetgöra handelsavtalet och, mot majoritetens vilja, inte bara arbetarnas utan också den engelska bourgeoisins, vill ha fria händer att anfälla Sovjetryssland igen. Det är deras sak.

Ju längre en sådan politik fortsätts av en del inflytelserika kretsar i England, av finansiella och imperialistiska kretsar där, desto mer kommer den att tillspetsa det finansiella läget, desto längre fördröjer den det halva avtal som nu har blivit nödvändigt mellan det borgerliga England och sovjetrepubliken och desto närmare kommer den att föra imperialisterna en situation, som tvingar dem att sedan acceptera ett fullständigt avtal och inte längre ett halvt avtal.

Kamrater, jag måste säga att detta handelsavtal med England är förknippat med en av de viktigaste frågorna i vår ekonomiska politik, nämligen koncessionerna. En av de viktigaste lagar som antagits av sovjetregeringen under verksamhetsperioden är lagen om koncessionerna av den 23 november detta år. Ni är naturligtvis alla bekanta med texten till denna lag. Ni vet alla att vi nu har publicerat kompletterande material, av vilket delegaterna till sovjetkongressen kan få fullständig information om denna fråga. Vi har publicerat en speciell broschyr som innehåller inte bara texten till detta dekret, utan också en lista över de förnämsta koncessioner som vi erbjuder, nämligen livsmedels-, skogs- och gruvkoncessioner. Vi har vidtagit åtgärder för att göra dekretet tillgängligt i de västeuropeiska länderna så fort som möjligt, och vi hoppas att vår koncessionspolitik också kommer att bli en praktisk framgång. Vi blundar inte alls för de faror denna politik medför för den socialistiska sovjetrepubliken, ett land som dessutom är svagt och efterblivet. Så länge som vår sovjetrepublik förblir ett ensamt gränsland till hela den kapitalistiska världen skulle det vara absolut löjligt, fantastiskt och utopiskt att hoppas att vi kan uppnå fullständigt ekonomiskt oberoende och att alla faror kommer att försvinna. Så länge sådana grundläggande kontraster kvarstår, kommer naturligtvis också farorna att kvarstå, och dessa går inte att undfly. Vi måste bara stå på säkra ben för att överleva dessa faror; vi måste vara i stånd att skilja mellan stora faror och små faror och välja de mindre betydande farorna hellre än de stora.

Vi fick nyligen veta att på kongressen med sovjeterna i Arzamas härad i Nizjnijn-Novgorod-guvernemet sade en partilös bonde med anledning av koncessionerna: "Kamrater! Vi skickar er till allryska kongressen och förklarar att vi bönder är beredda att hungra, frysa och göra vår plikt i tre år till, bara ni inte säljer ut Moder Ryssland i form av koncessioner." Jag välkomnar innerligt sådana känslor, vilka är mycket vitt spridda. Jag tror att det i hög grad är betydande att de partilösa arbetande massorna – inte bara arbetarna, utan också bönderna – under tre år har förvärvat den politiska och ekonomiska erfarenhet som gör att de kan och måste sätta sin befrielse från kapitalisterna högre än allt annat och som får dem att ådagalägga

trefaldig försiktighet och med ytterlig misstänksamhet betrakta varje steg, som i sig medför en möjlighet av nya risker för att kapitalismen återupprättas. Otvivelaktigt lyssnar vi med stor uppmärksamhet till uttalanden av detta slag, men vi måste säga att det inte är fråga om någon utförsäljning av Ryssland till kapitalisterna, att det är fråga om koncessioner; varje koncessionsavtal är begränsat till en bestämd period och genom bestämda villkor och kringgärdat med alla möjliga garantier, som har blivit omsorgsfullt övervägda och som kommer att övervägas och diskuteras med er gång på gång, på den nuvarande kongressen och på olika andra konferenser. Dessa temporära avtal bar ingen likhet med någon utförsäljning. De har inget att skaffa med någon utförsäljning av Ryssland, men de utgör en viss ekonomisk eftergift till kapitalisterna för att vi på så sätt så fort som möjligt skall kunna förvärva de maskiner och lokomotiv, utan vilka vi inte kan återuppbygga vårt näringsliv. Vi har inte rätt att försmå något som, om än i ringa mån, kan hjälpa oss att förbättra arbetarnas och böndernas förhållanden;

Man måste göra mesta möjliga för att snabbt återupprätta handelsförbindelserna. Och dessa förhandlingar pågår nu halvlegalt. Vi beställer lokomotiv och maskiner i långtifrån tillräckligt antal, men vi har börjat att beställa dem. När vi kommer att föra dessa förhandlingar legalt, utvecklar vi dessa möjligheter i väldig omfattning. Med industrins hjälp skall vi kunna uppnå en hel del och dessutom på kortare tid; men även om framgångarna är mycket stora kommer denna tidsperiod att mätas i år, åtskilliga år. Man måste hålla i minnet att även om vi nu har vunnit en militär seger och har säkrat fred, så lär historien oss att ingen stor fråga någonsin har avgjorts och ingen revolution fullbordats utan en serie av krig. Och denna lärdom skall vi inte glömma. Vi har redan lärt en rad mäktiga stater att inte föra krig mot oss, men vi kan inte garantera att detta varar länge. Vi måste vara beredda på att de imperialistiska rövarena anfaller oss igen vid minsta förändring av läget. Vi måste vara beredda på det. Därför måste vi framför allt återupprätta näringslivet och sätta det stadigt på fötterna. Utan utrustning och utan maskiner från kapitalistiska länder kan vi inte göra det snabbt. Och härvid bör vi inte missunna kapitalisterna lite extraprofit, bara vi kan genomföra detta återuppbyggande. Arbetarna och bönderna bör ha samma inställning som dessa partilösa bönder som har sagt att de inte är rädda för offer och umbäranden. De är medvetna om faran för kapitalistisk intervention och betraktar inte koncessionerna ur sentimental synvinkel, utan som en fortsättning på kriget, som en överflyttning av den skoningslösa kampen till ett annat plan; de ser möjligheten av nya försök från bourgeoisins sida att återupprätta den gamla kapitalismen. Det är utmärkt, det är en garanti för att inte bara sovjetmaktens organ, utan alla arbetare och bönder kommer att göra det till sin uppgift att bevaka och skydda våra intressen. Och då, det är vi förvissade om, kommer vi att kunna placera skyddet av våra intressen på en sådan grundval att ett återupprättande av kapitalisternas makt kommer att vara utom all fråga även under genomförandet av koncessionsavtalen; vi skall se till att faran reduceras till ett minimum och blir mindre än krigsfaran, att det blir svårt att återuppta kriget och lättare för oss att återuppbygga och utveckla vårt näringsliv under en kortare period, under ett mindre antal år (och det rör sig om ganska många år).

Kamrater, de ekonomiska uppgifterna, den ekonomiska fronten skjuts nu gång på gång fram som det viktigaste och huvudsakligaste. När jag gått igenom det lagstiftningsmaterial, om vilket jag har att rapportera för er, har jag konstaterat att det väldiga flertalet åtgärder och förordningar av både folkkommissariernas råd och försvarsrådet för närvarande utgörs av specificerade, detaljerade och företrädesvis helt små åtgärder, förknippade med denna ekonomiska verksamhet. Ni väntar er naturligtvis inte att jag skall räkna upp dessa åtgärder. Det skulle vara ytterst tråkigt och helt ointressant. Jag skulle bara vilja nämna att det är långtifrån första gången som vi för fram arbetet till den första frontlinjen. Låt oss påminna om den resolution som antogs av allryska centrala exekutivkommittén den 29 april 1918. Det var

en tid då Ryssland var ekonomiskt sönderstyckat genom Brestfreden, som påtvingades oss, och detta ytterst roffaraktiga fördrag hade försatt oss i ett utomordentligt svårt läge. Då uppenbarade sig ett tillfälle att räkna med en andhämtningspaus, som skulle skapa betingelser för återupptagande av fredlig ekonomisk verksamhet, och – trots att vi nu vet att denna andhämtningspaus blev mycket kortvarig – då ägnade allryska centrala exekutivkommittés i sin resolution den 29 april genast all uppmärksamhet åt den ekonomiska utvecklingen. Denna resolution, som inte har upphävts och som förblir en av våra lagar, ger oss riktiga perspektiv för bedömningen av hur vi närmade oss denna uppgift och vad vi nu bör ägna större uppmärksamhet åt för vårt arbete och för att slutföra det.

En granskning av denna resolution visar klart att många av de problem som vi nu har att arbeta med togs upp distinkt, bestämt och nog så resolut så långt tillbaka som i april 1918. Vi påminner om detta och säger att repetition är lärdomens moder. Och vi generar oss inte över att nu få upprepa dessa grundläggande sanningar för det ekonomiska uppbyggnadsarbetet. Vi kommer att upprepa dem ytterligare många gånger, men se bara vilken skillnad det är mellan proklamerandet av abstrakta principer 1918 och det praktiska ekonomiska arbete som redan har påbörjats. Trots de enorma svårigheterna och de ständiga avbrotten i vårt arbete kommer vi närmare och närmare en konkret och praktisk lösning på våra ekonomiska problem. Vi skall upprepa saker om och om igen. I ett konstruktivt arbete kan man inte undgå att göra en väldig massa upprepningar eller att vända tillbaka då och då, att pröva vad man har gjort, att göra vissa korrigeringar, att bruka nya metoder och att spänna krafterna för att övertyga de efterblivna och oskolade.

Grunddraget i den nuvarande politiska situationen är att vi upplever en brytningsperiod, en övergångsperiod, ett slags sicksackrörelse – en period då vi övergår från krig till ekonomisk utveckling. Detta har hänt förr, men inte i sådan stor omfattning. Detta bör ständigt påminna oss om vilka sovjetmaktens allmänpolitiska uppgifter är och vad som utgör det specifika draget i denna övergång. Proletariatets diktatur har varit framgångsrikt därför att den har varit i stånd till att kombinera tvång och övertygelse. Proletariatets diktatur fruktar inte tvång och skarpa, beslutsamma och skoningslösa tvångsåtgärder från statens sida, ty den avancerade klassen, den av kapitalismen mest förtryckta klassen, har rätt att använda tvång, eftersom den gör så i alla arbetandes och utsugnas intresse och äger tvångs- och övertygelsemedel som ingen av de förutvarande klasserna någonsin har ägt, trots att de hade ojämförligt större materiella resurser för propaganda och agitation än vi har.

Om vi frågar oss om resultaten av vår treåriga erfarenhet (ty det är svårt att på vissa grundläggande punkter summera resultaten av ett enda år), om vi frågar oss vad som sist och slutligen är förklaringen till våra segrar över en fiende mycket starkare än vi själva, så måste svaret bli: det var därför att man i organisationen av Röda armén på ett utomordentligt sätt i praktiken omsatte en konsekvent och fast proletär ledning i arbetarnas och böndernas förbund mot alla utsugare. På vilket sätt kunde detta ske? Varför gick de väldiga bondemassorna så villigt med på det? Därför att de till sitt överväldigande flertal partilösa bönderna insåg att den enda vägen till räddning var att stödja sovjetmakten. Det var naturligtvis varken genom böcker eller propaganda, utan genom sina egna erfarenheter de insåg detta. De övertygades genom inbördeskrigets erfarenheter, i synnerhet av våra mensjevikers och socialistrevolutionärers allians, vilken i vissa huvuddrag är mera besläktad med småbondehushållningen. Deras erfarenheter av dessa småägarpartiers allians med godsägare och kapitalister och även deras erfarenheter av Koltjak och Denikin övertygade bondemassorna om att ingen medelväg var möjlig, att den rätlinjiga sovjetiska politiken var riktig, att proletariatets järnhårda ledarskap var det enda medlet att rädda bönderna från utsugning och våld. Och bara därför att vi har kunnat övertyga bönderna om detta, bara därför har vår tvångspolitik, grundad på denna fasta och ovillkorliga övertygelse, haft en sådan gigantisk framgång.

Nu bör vi hålla i minnet att vi vid övergången till arbetets front står inför samma uppgift under nya förhållanden och i mycket större skala, men densamma som mötte oss när vi slogs mot vitgardisterna och såg en sådan entusiasm och kraftsamling från arbetar- och bonde-massornas sida som aldrig har förekommit och aldrig kan förekomma under något krig i någon annan stat. Från sina egna iakttagelser och sin bekantskap med livet har de partilösa bönderna, liksom den nyss citerade bonden från Arzamas, verkligen kommit till slutsatsen att utsugarna är skoningslösa fiender och att en skoningslös statsmakt är nödvändig för att slå ned dem.

Vi lyckades få större folkmassor än någonsin tidigare att inta en medveten hållning till kriget och att stödja det aktivt. Aldrig förr, inte under någon politisk regim, har det funnits ens tiondelen av den sympati för ett krig och förståelse för det som allmänt ådagalades av våra parti-an slutna och icke partianslutna arbetare och partilösa bönder (och bönderna är till sin massa partilösa) som under sovjetmakten. Häri låg huvudorsaken till att vi slutligen kunde besegra den mäktige fienden. Här besannas en av marxismens djupaste teser, vilken på samma gång är den enklaste och begripligaste. Ju större bredd och omfattning historiska händelser har, desto fler människor deltar i dem och, omvänt, ju djupare förändring vi vill åstadkomma, desto mer måste vi öka intresset för och den medvetna inställningen till den, övertyga fler och fler miljoner och tiotals miljoner människor om att den är nödvändig. Orsaken till att vår revolution har lämnat alla andra revolutioner långt bakom sig är när allt kommer omkring den, att den genom sovjetmakten har fått tiotals miljoner människor, vilka tidigare var ointresserade av statens utveckling, att aktivt delta i arbetet på att bygga upp staten. Låt oss nu från denna aspekt granska de nya uppgifter som möter oss och har uttryckts i tiotals och hundratals beslut som sovjetregeringen fattat under denna period; de har utgjort nio tiondelar av arbets- och försvarsrådets arbete (vi skall tala om detta senare) och antagligen mer än hälften av folkskommisarietrådets arbete, nämligen de ekonomiska uppgifterna: utarbetandet av en enhetlig ekonomisk plan, reorganisationen av själva grundvalarna för Rysslands näringsliv, själva grundvalarna för småbondehushållningen. Dessa uppgifter kräver att alla medlemmar av fackföreningarna, utan undantag, måste dras in i detta absolut nya arbete som var främmande för dem under kapitalismen. Fråga er nu själva: finns här den förutsättning för en snabb och ovillkorlig framgång som uppstod under kriget och som består i att massorna dras in i arbetet. Är fackföreningarnas medlemmar och majoriteten av de partilösa människorna övertygade om att våra nya metoder och våra stora uppgifter för näringslivets utveckling är nödvändiga? Är de så övertygade om detta som de var om nödvändigheten av att ge allt för kriget, att offra allt för segerns sak på krigsfronten? Om frågan ställs på detta sätt, tvingas ni att svara att de förvisso inte är det. De är långtifrån så övertygade om detta som de borde vara.

Krig är en sak som människorna förstått och varit vana vid i hundratals och tusentals år. De gamla våldshandlingarna och brutaliteten från godsägarnas sida var så uppenbara att det var lätt att övertyga människorna; ja, det var inte ens svårt att övertyga bönderna i de rikare spannmålsområdena, vilka har minst förbindelse med industrin, att vi förde ett krig i det arbetande folkets intresse, och det var därför möjligt att framkalla en nästan allmän entusiasm. Det kommer att bli svårare att få bondemassorna och fackföreningsmedlemmarna att förstå dessa uppgifter nu, att få dem att förstå att vi inte kan leva på det gamla sättet, att hur den kapitalistiska utsugningen än slagit rot genom decennierna, så måste den avskaffas. Vi måste få var och en att förstå att Ryssland tillhör oss, och att bara vi, massorna av arbetare och bönder, genom vår verksamhet och vår stränga arbetsdisciplin kan omgestalta de gamla ekonomiska existensbetingelserna och genomföra en stor ekonomisk plan. Det finns ingen annan räddning. Vi ligger efter de kapitalistiska makterna och kommer att ligga efter dem; vi kommer att bli slagna om vi inte lyckas återuppbygga vårt näringsliv. Det är därför vi måste upprepa de gamla sanningar som jag just påmint er om, de gamla sanningarna om de organi-

satoriska uppgifternas vikt, om arbetsdisciplinen och om fackföreningarnas omätligt stora roll – som är helt unik på detta område, eftersom det inte finns någon annan organisation som förenar de breda massorna; det är därför vi inte bara måste upprepa dessa gamla sanningar utan också helt och fullt inse att övergången från militära uppgifter till ekonomiska uppgifter har börjat.

Vi har varit helt framgångsrika på det militära området, och vi måste nu förbereda samma framgång för uppgifter som är svårare och som kräver entusiasm och oegennyttighet av det väldiga flertalet arbetare och bönder. Övertygelsen att de nya uppgifterna är nödvändiga måste ingjutas i hundratals miljoner människor, som från generation till generation har levt i ett tillstånd av slaveri och förtryck och vilkas alla initiativ har förkvävts. Vi måste övertyga miljoner arbetare som tillhör fackföreningarna men som ännu inte är politiskt medvetna och är ovana vid att betrakta sig själva som bestämmande. De måste organiseras, men inte för att göra motstånd mot regeringen, utan för att stödja och utveckla sin arbetarregerings åtgärder och för att genomföra dem helt och fullt. Denna övergång kommer att ledsagas av svårigheter. Beträktad blott som en formulering är det ingen ny uppgift; men det är en ny uppgift såtillvida som den ekonomiska uppgiften för första gången ställs i väldig skala; vi måste inse och komma ihåg att kriget på den ekonomiska fronten kommer att bli svårare och långvarigare. För att framgångar skall uppnås på denna front måste ett större antal arbetare och bönder skolas till att bli initiativrika, aktiva och hängivna. Och detta går att göra här för talar de erfarenheter som vi har förvärvat i det ekonomiska uppbyggnadsarbetet eftersom massorna helt inser att nöden, kölden, hungern och alla umbäranden har orsakats av produktivkrafternas otillräcklighet. Vi måste nu överföra all vår agitation och propaganda från politiska och militära intressen till det ekonomiska uppbyggnadsarbetet. Vi har proklamerat detta många gånger, men ännu otillräckligt; och jag tycker att det hör till de mest framträdande åtgärder som sovjetregeringen vidtagit under det förflutna året att centralbyrån för produktionspropaganda vid allryska centrala fackföreningsrådet” har bildats, dess arbete förenats med arbetet av huvudkommittén för politisk upplysning” och nya tidningar har startats för respektive industrier, vilka skall ägna uppmärksamhet inte bara åt produktionspropaganda, utan också åt dess organisering i landsomfattande skala.

Nödvändigheten av att organisera produktionspropaganda i landsomfattande skala är en följd av alla säregenheterna i det politiska läget. Det är lika nödvändigt för arbetarklassen, fackföreningarna och bönderna. Det är absolut väsentligt för vår statsapparat, vilken vi långtifrån tillräckligt har använt för detta syfte. Vi har tusen gånger mer kunskap, bokkunskap, om hur vi bör leda industrin och engagera massorna än praktisk tillämpning av dessa kunskaper. Vi måste se till att bokstavligen alla fackföreningsmedlemmar blir intresserade av produktionen och att de skall minnas att endast genom växande produktion och höjning av arbetsproduktiviteten kommer Sovjetryssland att vara i stånd att segra. Och bara på så sätt kommer Sovjetryssland att med omkring tio år förkorta den period av fruktansvärda förhållanden, av hunger och köld som det nu genomlever. Om vi inte förstår denna uppgift kan vi alla gå under, därför att vi med den svaga apparat vi har blir tvungna att retirera, eftersom kapitalisterna, efter ett kort andrum, vid varje tidpunkt kan återuppta kriget, medan vi då inte kommer att vara i stånd till att fortsätta ett sådant krig. Vi kommer då inte att vara i stånd till att ge uttryck för våra miljonmassors kraft, och i detta sista krig kommer vi att bli krossade. Just så står frågan. Hittills har alla revolutioners, alla stora revolutioners öde avgjorts genom en lång serie krig. Också vår revolution är en sådan stor revolution. Vi har genomlevt ett skede av krig och vi måste förbereda oss för ett nytt. Vi vet inte när det kommer, men vi måste se till att vara helt förberedda när det kommer. Det är därför vi inte får avstå från tvångsåtgärder, inte bara för att vi slår vakt om proletariats diktatur, som bondemassorna och de partilösa arbetarna redan har förstått. De vet allt om vår proletariats diktatur och den skrämmer dem inte, de är inte

rädda för den, de betraktar den som ett bålverk och ett fäste, dvs någonting varmed de kan stå emot godsägarna och kapitalisterna och varförutan seger är omöjlig.

Detta medvetande, denna övertygelse, som redan har blivit djupt rotad bland bondemassorna vad beträffar de militära och politiska uppgifterna, måste nu överföras till de ekonomiska problemen. Vi lyckas kanske inte i ett slag åstadkomma denna övergång. Den kan måhända inte genomföras utan viss vacklan och återfall i den gamla slappheten och småborgerliga ideologin. Vi måste ta itu med detta arbete med ännu större energi och iver och hålla i minnet att vi kommer att kunna övertyga de partilösa bönderna och de otillräckligt medvetna fackföreningsmedlemmarna, eftersom sanningen är på vår sida och eftersom det inte kan förnekas att vi i ett andra krigsskede inte kommer att kunna slå våra fiender, om inte näringslivet återuppbyggs. Låt oss bara se till att de många miljonerna förhåller sig mer medvetet till kriget på den ekonomiska fronten. Det är uppgiften för centralbyrån för produktionspropaganda, uppgiften för allryska centrala fackföreningsrådet, uppgiften för alla partifunktionärer, uppgiften för sovjetmaktens alla apparater, uppgiften för all vår propaganda, med vars hjälp vi uppnått framgångar av världsomfattande betydelse, eftersom vår propaganda i hela världen alltid har sagt arbetarna och bönderna sanningen, medan all annan propaganda säger lögn till dem. Vi måste nu överföra vår propaganda till någonting som är långt svårare och berör arbetarnas dagliga arbete i verkstäderna, hur svåra dessa arbetsförhållanden än må vara, hur starka minnena än må vara av det gamla kapitalistiska systemet, vilket lärt arbetarna och bönderna att misstro myndigheterna. Vi måste övertyga både arbetarna och bönderna om att utan en ny förening av krafterna, utan nya former av statlig sammanslutning, utan nya former i förening med tvång kommer vi inte ut ur det träsk, bort från den avgrund av ekonomisk kollaps vi står på randen till – och vi har redan börjat komma bort från den.

Jag övergår nu, kamrater, till vissa fakta om vår ekonomiska politik och de ekonomiska problemen som förefaller mig vara karakteristiska för det nuvarande politiska läget och den övergång vi nu står inför. Först måste jag nämna vårt förslag till agrarlag, folkkommisariernas råds förslag till lag om konsolidering och utveckling av jordbruksproduktionen och om hjälp till bondejordbruken. Detta lagförslag publicerades den 14 december detta år, och före detta datum meddelades dess huvudinnehåll och principer per radio till alla lokala funktionärer.

Åtgärder bör genast vidtas i syfte att få detta lagförslag ingående diskuterat – utgående från lokala erfarenheter (på vilka det är baserat), och detta har man redan insett ute på ort och ställe – av kongressen samt också av representanter för de lokala exekutivkommittéerna och deras avdelningar. Jag tror att ingen kamrat nu tvivlar på nödvändigheten av speciella och mycket energiska hjälpåtgärder – inte bara i form av uppmuntran, utan också i form av tvång för att höja vår jordbruksproduktion.

Vårt land har varit och är ännu ett land av småbönder, och övergången till kommunism är långt svårare för oss än den skulle vara under andra förhållanden. För att fullborda denna övergång måste böndernas egen medverkan i den vara tio gånger större än under kriget. Kriget krävde och måste kräva en del av den vuxna manliga befolkningen. Men vårt bonde-land, som ännu är utmattat, måste mobilisera hela den manliga och kvinnliga arbetar- och bondebefolkningen utan undantag. Det är inte svårt att övertyga oss kommunister, funktionärer i jordbruksavdelningarna, om att statlig arbetsplikt är nödvändig. Under diskussionen av lagförslaget av den 14 december, som har underställts er för granskning, hoppas jag att det på den punkten inte skall förekomma ens skuggan av principiella meningsskiljaktigheter. Man måste också inse en annan svårighet: att övertyga de partilösa bönderna. Bönderna är inte socialister. Och att bygga våra socialistiska planer så, som om de skulle vara det, det vore att bygga på lösan sand; det skulle betyda att vi inte förstår våra uppgifter och att vi under dessa tre år inte har lärt oss att avpassa våra program och genomföra våra nya åtgärder med vederbörlig hänsyn till den fattigdom och den ofta eländiga verklighet som omger oss. Vi måste ha

en klar bild av de problem vi står inför. Den första uppgiften är att förena de kommunister som arbetar i jordbruksavdelningarna, sammanfatta deras erfarenheter, uppfånga vad som gjorts på ort och ställe och inbegripa detta i de lagförslag som kommer att utfärdas centralt av statliga institutioner och av allryska sovjetkongressen. Och vi hoppas att tillsammans med er kunna göra detta. Men det är blott första steget. Det andra steget är att övertyga de partilösa bönderna, just de partilösa bönderna, därför att de utgör majoriteten och därför att vad vi är i stånd att göra kan bli gjort endast genom att denna massa, som i sig själv är aktiv och full av initiativ, fås att i högre grad inse att man måste gripa sig an med denna uppgift. Bondejordbruket kan inte fortsätta på det gamla sättet. Vi kunde klara oss ur det första krigsskedet, men det kommer inte att bli så lätt att klara oss ur ett andra krigsskede, och därför måste vi ägna speciell uppmärksamhet åt denna aspekt.

Vi måste få varje partilös bonde att förstå denna obestridda sanning och vi är övertygade om att han kommer att förstå den. Han har inte genomlevt alla dessa sex senaste plågsamma och svåra år förgäves. Han är inte lik förkrigsbonden. Han har lidit svårt, han har tänkt genom mycket och burit politiska och ekonomiska bördor, som fått honom att glömma mycket av det gamla. Jag tror att han redan själv inser att han inte kan leva på det gamla sättet, att han måste leva på ett annat sätt. Alla våra propagandamedel, alla statens resurser, hela vår undervisning och alla vårt partis resurser och reserver måste sättas in med full kraft för att övertyga den partilöse bonden. Först då kommer vårt lagförslag om agrarfrågan vilket jag hoppas ni kommer att godkänna enhälligt, naturligtvis med vederbörliga korrigeringar och kompletteringar – att ställas på en solid grund. Först när vi har övertygat majoriteten av bönderna och dragit in dem i detta arbete blir det lika starkt som vår politik är, ty – såsom kamrat Kurajev helt riktigt sade i en artikel baserad på Tatarrepublikens erfarenheter – de arbetande medel- och fattigbönderna är vänner till sovjetmakten, medan dagdrivarna är dess fiender. Det är den verkliga sanningen, en sanning i vilken det inte finns någonting socialistiskt men vilken är så odiskutabel och uppenbar att varje bymöte och varje möte med partilösa bönder kommer att förstå den, och den kommer att bli övertygelsen hos den överväldigande majoriteten av de arbetande bönderna.

Kamrater, här är vad jag särskilt vill poängtera för er nu när vi har övergått från krigsskedet till ekonomisk utveckling. I ett land av småbönder är det vår främsta och huvudsakliga uppgift att förmå att övergå till statligt tvång för att höja bondejordbrukets nivå, att börja med åtgärder som är absolut väsentliga, brådskande, fullt förståeliga och begripliga för bonden. Vi kan uppnå detta först när vi förmått att övertyga ytterligare miljoner människor som ännu inte är redo för det. Vi måste sätta alla våra styrkor i rörelse för detta och se till att tvångsapparaten, vitaliserad och förstärkt, anpassas och utvecklas för en ny övertygelsekampanj. Och då kommer vi att avsluta detta fälttåg med seger. Nu börjar fälttåget mot resterna av tröghet, mörker och misstroende bland bondemassorna. Med de gamla metoderna går det inte att segra, men med propaganda, agitation och organiserad påverkan, som vi har lärt oss, kommer vi att segra, och vi skall också se till att inte bara dekret blir antagna, institutioner skapas och skrifter utges – det är inte nog att order flyger ut över hela landet, utan alla åkrarna måste besås bättre nästa vår än förut och en bestämd förbättring måste uppnås i småjordbruket, om än den mest elementära – ju försiktigare desto bättre – men den måste till varje pris uppnås i massomfattning. Om vi riktigt förstår vår uppgift och om vi ägnar hela vår uppmärksamhet åt den partilöse bonden, om vi på detta koncentrerar all den skicklighet och erfarenhet som vi har vunnit under dessa tre år, då kommer vi att segra. Utan en sådan seger, utan en praktisk och massomfattande förbättring av småjordbruket finns ingen räddning för oss. Utan denna bas är ingen ekonomisk utveckling möjlig och de mest storslagna planer kommer att bli värdelösa. Må kamraterna hålla detta i minnet och föra ut det till bönderna. Må de säga till Arnzamas' partilösa bönder och det finns omkring tio eller femton miljoner sådana att vi inte

kan hålla på att hungra och frysa i det oändliga, ty då kommer vi att störtas under nästa krigs-skede. Detta är en statlig angelägenhet; det berör vårt statsintresse. Den som här visar minsta svaghet, minsta slapphet, den är en stor förbrytare mot arbetar- och bondemakten, den hjälper godsägaren och kapitalisten, och godsägaren och kapitalisten håller sin armé i närheten, de har den i beredskap för att kasta den mot oss, så snart de märker att vi försvagas. Det finns inget annat medel att stärka oss än att utveckla vårt viktigaste stöd – jordbruket och städernas industri – och det kan inte utvecklas på annat sätt än genom att den partilöse bonden övertygas om behovet av att göra så, genom att alla våra krafter mobiliseras för att hjälpa honom och ge honom denna hjälp i praktiken.

Vi erkänner att vi står i skuld till bonden. Vi har tagit säd från honom i utbyte mot pappers-pengar, vi har tagit den på kredit. Vi måste betala tillbaka denna skuld, och vi skall göra så när vi har återupprättat vår industri. Men för att återupprätta den behövs ett överskott av jordbruksprodukter. Det är därför vårt förslag till agrarlag är så viktigt, inte bara emedan vi måste säkerställa praktiska resultat, utan också därför att omkring det, som i en brännpunkt, hundratals beslut och lagstiftningsåtgärder av sovjetmakten grupperar sig.

Jag övergår nu till frågan om hur basen för vår industriella utveckling skapas för att göra det möjligt för oss att börja återställa Rysslands ekonomiska krafter. I detta sammanhang måste jag framför allt fästa er uppmärksamhet – i mängden av rapporter som ni har fått eller kommer att få under de närmaste dagarna från alla kommissariaten – på en passus i rapporten från vårt livsmedelskommissariat. Varje kommissariat ger er inom de närmaste dagarna en mängd faktiska rapportmaterial, vilka i sin helhet överväldigar genom sitt överflöd. Bland dem måste ni välja ut vad som är mest väsentligt för att vinna framgång, hur anspråkslös den än må vara, och vad som är grundläggande för genomförandet av hela vår ekonomiska plan, för att återupprätta vårt näringsliv och vår industri. En av dessa väsentligheter är tillståndet i vår livsmedelsupphandling. I broschyren som har utdelats till er livsmedelskommissariatets rapport för tre år finns en liten tabell från vilken jag skall läsa bara totalsummorna, ja också dessa i runda tal, eftersom att läsa siffror och speciellt att lyssna till siffror är en svår sak. Detta är siffror som visar den totala upphandlingen för varje år. Från den 1 augusti 1916 till den 1 augusti 1917 upphandlades 320 000 000 pud; följande år upphandlades 50 000 000 pud, sedan 160 000 000 och 200 000 000 pud. Dessa siffror 320, 50, 100 och 200 visar grundvalen för sovjetmaktens ekonomiska historia, sovjetmaktens arbete på det ekonomiska området, förberedelsearbetet på fundamentet som, när det väl är i vår besittning, kommer att möjliggöra för Oss att verkligen påbörja vårt uppbygge. De förrevolutionära 320 000 000 punden är det ungefärliga minimum, utan vilket utveckling är omöjlig. Under revolutionens första år, med bara 50 000 000 pud, rådde hunger, köld och den största fattigdom. Under det andra året hade vi 100 000 000 pud; under det tredje året 200 000 000 pud. En fördubbling varje år. Enligt uppgifter som jag igår fick från Sviderskij, hade vi 155 000 000 pud den 15 december. För första gången börjar vi komma på fötter, men med den yttersta ansträngning, under ojämförbara svårigheter, och ofta måste vi trygga livsmedelsförsörjningen utan Sibirien, Kaukasien och Södern. För närvarande, med en upphandling av över 150 000 000 pud, kan vi utan överdrift säga att vi trots alla svårigheter har löst denna uppgift. Vi kommer att förfoga över omkring 300 000 000 pud, kanske rentav mer. Utan en sådan spannmålsfond kommer det att vara omöjligt att återställa landets industri, omöjligt att tänka sig en förnyelse av transportväsendet och omöjligt att ens närma sig den stora uppgiften att elektrifiera Ryssland. Inget socialistiskt land är möjligt som en stat med arbetar- och bondemakt, om det inte med gemensamma ansträngningar av arbetarna och bönderna kan ackumulera en livsmedelsfond tillräcklig för att garantera försörjningen av de arbetare, som är sysselsatta inom industrin, och göra det möjligt att skicka tio- och hundratalsentals arbetare dit sovjetmakten anser det nödvändigt. Utan detta blir det bara prat. Livsmedelsfonden är det ekonomiska systemets verkliga

bas. Och här är den uppnådda framgången väldig. Utgående från denna framgång och med en sådan reserv kan vi gripa oss an med att återupprätta vårt näringsliv. Vi vet att dessa framgångar har uppnåtts till priset av oerhörda umbäranden, hunger och brist på kreatursfoder på landsbygden, vilka kan bli ännu mer akuta. Vi vet att året av torka har ökat böndernas svårigheter och umbäranden oerhört. Vi betonar därför först och främst hjälpåtgärderna som framlagts i det av mig nämnda lagförslaget. Vi betraktar denna livsmedelsfond som en fond för industrins återuppbyggande, som en fond för hjälp till bönderna. Utan en sådan fond är statsmakten ingenting. Utan en sådan fond förblir den socialistiska politiken bara en önskan.

Och vi måste komma ihåg att produktionspropagandan som vi resolut har beslutat genomföra kompletteras av ytterligare ett annat slags påverkningsmedel, nämligen premiering i natura. Lagen om premiering i natura har varit ett av de viktigaste dekreten och besluten av folkkommissariernas råd och försvarsrådet. Vi lyckades inte utfärda denna lag omedelbart. Om ni ser efter kommer ni att finna att det ända sedan april har varit en lång kedja av beslut och resolutioner, och den utfärdades först när vi med oerhörda ansträngningar av vårt transportväsende hade lyckats ackumulera en livsmedelsfond på 500 000 pud. En halv miljon pud är en mycket blygsam siffra. De rapporter som ni utan tvivel läste i Izvestija igår visar att av dessa 500 000 pud har 170 000 pud redan förbrukats. Reserven är som ni ser oansenlig och långt ifrån tillräcklig, men likväl har vi slagit in på en väg, längs vilken vi skall gå vidare. Detta är ett vittnesbörd om att vi inte bara genom övertygelse övergår till nya arbetsmetoder. Det är inte nog att säga till bönderna och arbetarna att iaktta den största arbetsdisciplin. Dessutom bör man hjälpa dem, man bör belöna dem som efter ojämförliga umbäranden fortsätter att visa heroism på arbetsfronten. Vi har redan skapat en reservfond, men den utnyttjas på ett sätt som är långt ifrån tillfredsställande. Vi i folkkommissariernas råd har en hel rad indikationer på att premieringen i natura ofta i praktiken betyder ett enkelt tillskott till arbetslönen. En hel del återstår att göra i detta avseende. Och jämsides med konferenserna och de kompletterande projekten på centralt håll måste det viktigaste arbetet försiggå, nämligen arbetet på ort och ställe och bland de breda massorna. Att staten inte bara övertygar utan också belönar bra arbetare genom att skapa bättre levnadsförhållanden för dem är inte svårt att förstå, och man behöver inte vara socialist för att förstå det, och här försäkrar vi oss i förväg om de partilösa arbetar- och bondemassornas sympati. Vi bör blott göra denna idé vida mer känd och på ett mera praktiskt sätt organisera detta arbete lokalt.

Om vi nu övergår till bränslet, så finner ni i kamrat Rykovs teser siffror som visar den förbättring som har uppnåtts, en förbättring inte bara i fråga om veden utan också beträffande oljan. Nu, med den stora entusiasm som arbetarna visar i Azerbajdzjanska republiken, de vänskapliga relationer som vi upprättat med dem och de kunniga ledare som högsta folkhushållningsrådet utsett, är oljesituationen nu gynnsam, så att vi börjar stå på egna ben också beträffande bränslet. Kolleveranserna från Donetsbäckenet håller vi på att öka från 25 till 50 miljoner pud per månad tack vare den befullmäktigade kommission som skickades dit under ordförandeskap av kamrat Trotskij. Denna kommission har beslutat att sända ansvarsfulla och erfarna personer till Donetsbäckenet. Kamrat Pjatakov har nu sänts dit för att ta ledningen.

Vad beträffar bränslet har således vissa åtgärder vidtagits för att uppnå framgång. Donetsbäckenet, ett av våra största basområden, är redan under vår kontroll. I folkkommissariernas rådets och försvarsrådets protokoll kan vi finna beslut rörande Donetsbäckenet. Där talas om att sända kommissioner, utrustade med betydande befogenheter och bestående av representanter för centralmakten och lokala tjänstemän. Vi måste stimulera arbetet på ort och ställe och det förefaller mig som om vi kan göra så med hjälp av dessa kommissioner. Ni kommer att få se resultaten av dessa kommissioners arbete, vilka vi också i fortsättningen kommer att tillsätta. Vi måste utöva ett bestämt tryck på bränsleproduktionen, vår industris huvudbransch.

Jag måste säga att en av de största framgångarna på bränsleområdet har vi i form av den hydrauliska torvutvinningsmetoden. Torv är ett bränsle som vi har i mycket stora kvantiteter, men vi har inte varit i stånd till att utnyttja det, eftersom vi tills nu har tvingats arbeta under outhärdliga förhållanden. Denna nya metod skall hjälpa Oss att komma ut ur bränslebristen, som utgör en av de största farorna på vår ekonomiska front. Under många år kommer vi inte att vara i stånd till att komma ut ur denna återvändsgränd, om vi håller oss till de gamla ekonomiska metoderna och inte återupprättar vår industri och vårt transportväsen. Medlemmar av vår torvkommitté har hjälpt två ryska ingenjörer att fullända denna nya uppfinning, och nu står den nya metoden på randen till fullbordan. Vi står sålunda inför en stor revolution, vilken kommer att vara ett viktigt stöd för oss ekonomiskt. Man får inte glömma att vi har omätliga rikedomar av torv. Men vi kan inte utnyttja dem därför att vi inte kan skicka människor till sådant straffarbete. Det kapitalistiska systemet kunde skicka folk till sådant svårt arbete. I den kapitalistiska staten drevs folk att arbeta där av hunger, men i den socialistiska staten kan vi inte skicka folk till sådant straffarbete, och ingen vill ta sådant arbete frivilligt. Det kapitalistiska systemet gjorde allt för de översta skikten. Det sörjde inte för de lägre klasserna.

Vi måste införa fler maskiner överallt och övergå till att använda maskinteknik så långt som möjligt. Utvinning av torv genom den hydrauliska metoden, som så framgångsrikt förts fram av högsta folkhushållningsrådet, gör det möjligt att utvinna bränsle i väldiga kvantiteter och eliminera behovet av kvalificerade arbetare, eftersom även okvalificerade arbetare kan utföra arbetet med en sådan metod. Vi har tillverkat dessa maskiner; jag skulle vilja råda kamraterna att titta på den filmupptagning av torvutvinning som har visats i Moskva och som kan bli demonstrerad för kongressdelegaterna. Den ger en konkret föreställning om ett av de viktigaste medlen för att bekämpa bränslebristen. Vi har gjort maskiner som behövs för den nya metoden, men vi har gjort dem dåligt. Tjänsteresor utomlands vid upprättande av varuutbyte med främmande länder, även under de existerande halvlegala handelsförbindelserna, kunde hjälpa oss att få dessa maskiner, vilka konstruerats av våra uppfinnare, ordentligt gjorda. Dessa maskiners antal och den framgång som vunnits på detta område av huvudtorvkommittén och högsta folkhushållningsrådet kommer att tjäna som ett mått på alla våra ekonomiska framsteg. Om vi inte övervinner bränslehungern, blir det omöjligt att segra på den ekonomiska fronten. Vitala framgångar i fråga om transportväsendets återupprättande är också beroende av detta.

Ni har för övrigt redan sett av kamraterna Jemsjanovs och Trotskijs teser att vi här, på detta område, har att göra med en verklig plan som har utarbetats för många år. Direktiv nr 1042 var beräknat för fem år”, på fem år kan vi återupprätta vårt transportväsen och minska antalet nedslitna lokomotiv. Och om kanske det svåraste skulle jag vilja understryka det som påpekats i nionde tesen, nämligen att vi redan har reducerat denna period.

När stora planer kommer fram, vilka är beräknade för många år, finner man ofta skeptiker som säger: hur kan vi planera för flera år framåt? Det bästa vi kan hoppas på är att göra vad som behövs för ögonblicket. Kamrater; man måste kunna förena både det ena och det andra; man kan inte arbeta utan en långtidsplan som syftar till betydande framgångar. Att det i verkligheten är så, visar den otvivelaktiga förbättringen av transportväsendets arbete. Jag riktar er uppmärksamhet på det ställe i nionde tesen där det sägs att perioden för transportväsendets återupprättande var fem år, men att den redan har reducerats därför att vi är före normen. Perioden har nu fixerats till tre och ett halvt år. Så bör man arbeta också inom näringslivets övriga branscher. Arbets- och försvarsrådets verkliga och praktiska uppgift går alltmer ut på detta. Samtidigt som man följer med vetenskapens och praktikens rön, måste man på ort och ställe orubbligt sträva efter att planen uppfylls före den utsatta tiden, så att massorna kommer att se att den långa perioden fram till industrins fullständiga

återupprättande kan reduceras tack vare dessa rön. Detta beror på oss. Låt Oss förbättra driften i varje verkstad, i varje järnvägsdepå, inom varje sfär, så förkortar vi denna period. Den har redan förkortats. Var inte rädda för långtidsplaner, utan dem kan inte näringslivet pånyttfödas; låt oss ägna all vår energi på ort och ställe åt deras fullföljande.

Ekonomiska planer måste fullföljas i överensstämmelse med ett bestämt program och ett ökat uppfyllande av detta program måste noteras och uppmuntras. Massorna bör inte bara få veta, utan också känna att förkortningen av hungerns, köldens och fattigdomens period helt är beroende av hur snabbt de uppfyller våra ekonomiska planer. De olika produktionsbranschernas planer måste vara strikt samordnade och förbundna med varandra, så att de tillsammans utgör den enhetliga ekonomiska plan som vi har ett sådant stort behov av.

I samband med detta står vi inför uppgiften att förena folkkommisariaten för de olika grenarna av ekonomin under ett enda ekonomiskt centrum. Vi har börjat gripa oss an med denna uppgift och vi framlägger för er ett beslut av folkkommisariernas råd och arbets- och försvarsrådet beträffande reorganisering av den senare institutionen.

Ni kommer att granska detta förslag, och jag hoppas att det med nödvändiga korrigeringar kommer att antas enhälligt. Dess innehåll är mycket anspråkslöst men det har stor betydelse, eftersom vi behöver ett organ som mera bestämt känner sin ställning och som förenar allt det ekonomiska arbete som nu ställts i förgrunden.

Denna uppgift har behandlats i litteraturen inför kongressen i en broschyr av kamrat Gusev, vilken i förbigående sagt inte är så lyckad som hans föregående broschyr." Denna broschyr innehåller en vidlyftig plan för organiseringen av arbets- och försvarsrådet, dit många framstående funktionärer, bland vilka vi finner Trotskij och Rykov, skulle överföras. Jag skulle vilja säga att vi behöver mindre av sådant fantasteri. Vi kan inte hoppa ut ur en apparat som det har tagit tre år att bygga upp. Vi inser dess väldiga bristfälligheter, vi kommer utförligt att tala om dem på denna kongress. Denna fråga är upptagen på dagordningen som en av huvudfrågorna. Jag syftar på frågan om sovjetapparatens förbättring. Men vi bör för närvarande arbeta med försiktighet, i mån av nödvändighet förändra vår apparat på grundval av de praktiska erfarenheterna. Kamrat Gusev förlöjligar det förslag som vi har lagt fram och säger att vi föreslår att jordbrukskommisariatet fogas till arbets- och försvarsrådet. Alldeles riktigt, vi framlägger ett sådant förslag. I det tilldelar vi en mycket anspråkslös plats åt arbets- och försvarsrådet och gör det till en arbets- och försvarskommission vid folkkommisariernas råd. Tills nu har vi arbetat i arbets- och försvarsrådet utan några stadgar. Ramarna för folkkommisariernas rådets och arbets- och försvarsrådets befogenheter har varit dåligt definierade, vi har ibland gått utöver dessa befogenheter och agerat som en lagstiftande institution. Men det har aldrig uppstått någon konflikt på denna grund. Sådana fall har avgjorts genom att de omedelbart hänskjutits till folkkommisariernas råd. När det blev uppenbart att arbets- och försvarsrådet måste omformas till ett organ för fastare samordning av den ekonomiska politiken, inställde sig frågan hur vi lagstiftningsvägen skulle bestämma dessa relationer. Två vägar är möjliga. En av dem kräver avgränsning av befogenhetskretsen för folkkommisariernas råd och för arbets- och försvarsrådet. För att göra detta måste många kodifierare engageras och en massa papper användas, och likväl ger detta inte någon garanti för att misstag inte kommer att begås.

Låt oss gå en annan väg. Arbets- och försvarsrådet har betraktats som någonting nära nog lika med folkkommisariernas råd. Låt oss överge denna tanke. Må det vara en kommission vid folkkommisariernas råd. Vi eliminerar en massa friktioner och uppnår ett snabbare praktiskt verkställande. Om någon medlem av folkkommisariernas råd är missnöjd, så kan han inge klagomål till folkkommisariernas råd; det kan sammankallas inom några timmar. Härigenom avlägsnar vi friktioner mellan ämbetsverk och gör av arbets- och försvarsrådet ett organ som

kan arbeta snabbt. Denna uppgift är inte lätt. Den är förknippad med det verkliga skapandet av en enhetlig ekonomisk plan. Den uppgift, som vi i alla fall har gjort någonting åt och som vi under två år har förberett, går ut på att uppnå en förening av kommissariatet för ekonomins grenar. Det är därför jag riktar er uppmärksamhet på detta lagförslag om arbets- och försvarsrådet, och jag hoppas att ni, med nödvändiga kompletteringar, kommer att godkänna det.

Arbetet på att förena dessa kommissariat kommer då att försiggå smidigare, snabbare, mer bestämt och energiskt.

Jag kommer nu till den sista punkten, till frågan om elektrifieringen, som ställts på kongressens dagordning som en särskild punkt, och ni får åhöra en rapport om denna fråga. Jag tror att vi här bevittnar en mycket stor vändning, en som i varje fall markerar början till stora framgångar för sovjetmakten. Från de allryska kongressernas tribun kommer härefter inte bara politiker och administratörer, utan också ingenjörer och agronomer att tala. Detta markerar inledningen till den lyckliga tid, då politiken kommer att träda i bakgrunden, då politik kommer att diskuteras mindre ofta och inte så länge, och ingenjörer och agronomer kommer att tala mera. För att vi verkligen skall kunna gå över till ekonomiskt utvecklingsarbete, måste denna vana börja med allryska sovjetkongressen och genomföras uppifrån och ned inom alla sovjeter och organisationer, tidningar, propagandan och agitationsorgan, inom alla institutioner.

Vi har utan tvivel lärt oss politik; här går det inte att bringa oss ur fattningen, här har vi en grund att stå på. Men det står dåligt till med de ekonomiska angelägenheterna. Den bästa politiken från och med nu är mindre politik. För fram fler ingenjörer och agronomer, lär av dem, håll ett öga på deras arbete, omvandla våra kongresser och konferenser inte till propagandamöten, utan till organ för prövning av våra ekonomiska framgångar, till organ, där vi verkligen skall kunna lära oss hur man bygger upp ekonomin.

Ni får höra en rapport från statliga elektrifieringskommissionen, som bildades genom ett beslut av allryska centrala exekutivkommittén den 7 februari 1920. Den 21 februari undertecknade högsta folkhushållningsrådets presidium den slutgiltiga förordningen om denna kommissions sammansättning, och en hel rad av de bästa specialisterna och funktionärerna, huvudsakligen från högsta folkhushållningsrådet, över hundra av dem, ägnade sig helt åt denna sak med biträde av de bästa krafterna från järnvägskommissariatet och jordbrukskommissariatet. Vi har framför oss resultaten av arbetet av statliga kommissionen för Rysslands elektrifiering i form av detta band som kommer att utdelas till er idag eller i morgon. Jag hoppas att ni inte skall bli rädda för detta band. Jag tror att det inte kommer att bli svårt för mig att övertyga er om den särskilda betydelse detta band har. Enligt min mening är det vårt andra partiprogram. Vi har ett partiprogram, som utomordentligt väl har förklarats av kamraterna Preobrazjenskij och Bucharin, i form av en bok som är mindre omfattningrik men i högsta grad värdefull. Det är det politiska programmet; det är en uppräkningslista av våra mål, en förklaring av relationerna mellan klasserna och massorna. Man måste emellertid också förstå att det är på tiden att slå in på denna väg i verkligheten och att mäta de praktiska resultat som har uppnåtts. Vårt partiprogram får inte förbli blott ett partiprogram. Det måste bli ett program för vår ekonomiska utveckling, i annat fall duger det inte heller som partiprogram. Det måste kompletteras med ett andra partiprogram, med en arbetsplan för hela näringslivets återuppbyggande och dess höjande till den moderna teknikens nivå. Utan en elektrifieringsplan kan vi inte ta itu med något verkligt konstruktivt arbete. När vi diskuterar återställandet av jordbruket, industrin och transportväsendet och deras harmoniska samordning, måste vi diskutera en bred ekonomisk plan. Vi måste anta en bestämd plan. Det blir naturligtvis en plan som antas bara som en första approximering. Detta partiprogram kommer inte att vara så oföränderligt som vårt verkliga partiprogram, vilket bara kan ändras av partikongresserna. Nej, dag för dag kommer detta program att förbättras, bearbetas, fullkomnas och modifieras i varje

verkstad och i varje distrikt. Vi behöver det som ett första utkast, vilket kommer att föreläggas hela Ryssland som en stor ekonomisk plan som är beräknad för en period av minst tio år och som visar hur Ryssland skall få den verkliga ekonomiska bas som är nödvändig för kommunism. Vilken var en av de mäktigaste och inspirerande impulser som tiofaldigade våra krafter och vår energi när vi kämpade och framgångsrikt segrade på krigets front? Det var medvetandet om faran. Alle frågade: kan godsägarna och kapitalisterna återvända till Ryssland? Och svarade: ja, de kan återvända. Därför ökade vi våra ansträngningar hundrafalt, och vi segrade.

Tag den ekonomiska fronten och fråga: kan kapitalismen återupprättas ekonomiskt i Ryssland? Vi har bekämpat marknaden i Sucharevka. I dagarna, inför den allryska sovjetkongressens öppnande, stängdes denna föga angenäma institution av Moskvas arbetar- och rödarmistdeputerades sovjet. (*Applåder*) Sucharevka har stängts, men det är inte denna marknad som är så förskräcklig. Den gamla Sucharevkamarknaden vid Sucharevkatorget har stängts och det var inte svårt att stänga den. Det förskräckliga är den "Sucharevka" som behärskar varje liten ägares själ och handlingar. Denna "Sucharevka" måste man stänga. Denna "Sucharevka" är kapitalismens grundval. Så länge den finns, kan kapitalisterna återvända till Ryssland och de kan bli starkare än vi. Detta måste man klart inse. Detta måste tjäna som den främsta drivfjädern i vårt arbete och som ett villkor, ett mått på våra faktiska framgångar. Så länge vi lever i ett småbondeland, finns det en solidare ekonomisk bas för kapitalism i Ryssland än för kommunism. Det måste hållas i minnet. Var och en som uppmärksam iakttar livet på landsbygden, jämfört med livet i staden, vet att vi inte har dragit upp kapitalismens rötter och att vi inte har undergrävt fundamentet, grundvalen för den inre fienden. Den senare är beroende av småproduktionen, och för att undergräva den finns bara ett medel, nämligen att ställa landets ekonomi, inklusive jordbruket, på en ny teknisk bas, på den moderna storproduktionens tekniska bas. Bara elektriciteten kan tjäna som bas för detta.

Kommunism är sovjetmakt plus elektrifiering av hela landet. I annat fall kommer landet att förbli ett småbondeland, och vi måste klart inse det. Vi är svagare än kapitalismen, inte bara i världsomfattning, utan också inom landet. Det vet alla. Vi har insett detta och vi skall se till att den ekonomiska basen omformas från en småbondebass till en storindustriell bas. Först när landet har blivit elektrifierat och industrin, jordbruket och transportväsendet har ställts på den moderna storindustrins tekniska bas, först då kommer vi att segra slutgiltigt.

Vi har redan dragit upp en preliminär plan för landets elektrifiering; två hundra av våra bästa vetenskapsmän och tekniker har arbetat på den. Vi har en plan som ger oss materiella och finansiella kalkyler som täcker en lång period av år, minst ett decennium. Denna plan visar hur många miljoner tunnor cement och hur många miljoner tegelstenar vi behöver för elektrifieringens genomförande. Kostnaderna för elektrifieringsuppbyggnadens genomförande beräknas uppgå till mellan 1 och 1,2 miljarder guldrubel. Ni vet att vi långtifrån kan täcka denna summa med våra guldreserver. Inte heller vår livsmedelsfond är stor. Därför måste vi benkosta dessa utgifter med koncessioner i överensstämmelse med den plan jag har nämnt. Ni kommer att se kalkylen som visar hur återupprättandet av vår industri och vårt transportväsen är planerat på denna grundval.

För inte så länge sedan hade jag tillfälle att vara med på en bondefest i häradet Volokolamsk, en avlägsen del av Moskvaguvernementet, där bönderna har elektriskt ljus. Ett möte var arrangerat på gatan, och en av bönderna steg fram och började tala, i det han välkomnade denna nya händelse i böndernas liv. "Vi bönder var oupplysta", sade han, "och nu har ljuset kommit till oss, ett onaturligt ljus, vilket kommer att lysa upp vårt bondemörker." För min del var jag inte förvånad över dessa ord. Naturligtvis, för de partilösa bondemassorna är elektriskt ljus ett "onaturligt ljus", men för Oss är det onaturligt att bönderna och arbetarna under hundratals och tusentals år har kunnat leva i ett sådant mörker, i fattigdom och förtryck hos

godsägarna och kapitalisterna. Man kan inte komma ut ur ett sådant mörker så fort. För närvarande måste vi sträva efter att göra varje kraftverk som vi bygger till ett verkligt fäste för upplysning, att de brukas för att ge massorna elektrisk undervisning, så att säga. Man måste se till att alla får veta varför dessa små kraftverk, av vilka vi redan har tiotals, har med industrins återuppbyggande att göra. Vi har en utarbetad plan för elektrifiering, men fullföljandet av denna plan är beräknad för en hel rad år. Vi måste fullfölja denna plan till varje pris, och tiden för dess genomförande måste förkortas. Här måste vara samma sak som i fallet med en av våra första ekonomiska planer, planen för transportväsendets återställande – direktiv nr 1042 – som var beräknad för fem år men som redan har förkortats till tre och ett halvt år, eftersom vi är före normen. Vi kommer att behöva 10 eller kanske 20 år för elektrifieringsplanens genomförande, dvs för att genomföra de omvandlingar som kommer att omöjliggöra ett återvändande till kapitalism. Och detta kommer att bli ett exempel på snabb social utveckling utan motstycke i världen. Vi måste till varje pris genomföra denna plan och förkorta tiden för dess uppfyllande.

För första gången griper vi oss an med ekonomiskt arbete på ett sådant sätt att vi – förutom de separata planerna inom enskilda sektorer av industrin, såsom t ex inom transportväsendet, planer som överförts till andra industribranscher också får en övergripande plan som är beräknad för en hel rad av år. Detta är ett svårt arbete, ett arbete som siktar på kommunismens seger.

Man måste emellertid veta och hålla i minnet att elektrifieringen inte kan genomföras med de analfabeter vi har. Vår kommission kommer att sträva efter att avskaffa analfabetismen, men det är inte nog. Den har gjort mycket i jämförelse med det som var, men lite i jämförelse med det som behövs. Förutom läs- och skrivkunnighet behöver de arbetande människorna kultur, medvetenhet och bildning; majoriteten av bönderna måste fås att förstå de uppgifter som väntar oss. Detta partiets program måste bli en grundbok för användning i varje skola. Jämte generalplanen för elektrifieringens genomförande finner ni i den separata planer för varje distrikt i Ryssland. Och varje kamrat som reser ut till ort och ställe kommer att ha ett bestämt utarbetat schema för elektrifieringens genomförande i sitt distrikt, ett schema för övergång från mörker och okunnighet till ett normalt liv. Och, kamrater, ni kan och måste på ort och ställe jämföra, bearbeta och pröva de teser som ni har fått; ni måste se till att när frågan ”Vad är kommunism?” ställs i varje skola och i varje studiecirkel, bör svaret inte bara bli vad som är skrivet i partiprogrammet, utan det bör också säga hur vi skall komma ut ur tillståndet av okunnighet.

Våra bästa funktionärer och ekonomiska experter har fullgjort den uppgift de har fått, att utarbeta en plan för elektrifiering av Ryssland och för återupprättandet av dess ekonomi. Vi måste nu se till att arbetarna och bönderna får veta hur stor och svår denna uppgift är, hur man bör gripa sig an med den och hur man skall bemästra den.

Vi måste sträva efter att varje fabrik och varje kraftverk görs till en härd för upplysning, och om Ryssland täcks med ett tätt nät av elektricitetsverk och mäktiga tekniska installationer, så kommer vår kommunistiska ekonomiska utveckling att bli ett mönster för ett framtida socialistiskt Europa och Asien. (*Stormande och långvariga applåder*)

Publicerat 1921 i boken *Åttonde allryska kongressen av arbetar-, bonden, rödarmist- och kosackdeputerades sovjetter. Stenografisk rapport.*

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 42, s 128-161

Resolutionsförslag till rapporten om elektrifieringen

Efter att ha åhört rapporten av ordföranden i statliga kommissionen för elektrifiering, uttrycker åttonde allryska sovjetkongressen sin tacksamhet, framförallt till högsta folkhushållningsrådets presidium, därefter till jordbruksfolkkommissariatet och järnvägsfolkkommissariatet, och i synnerhet till kommissionen för Rysslands elektrifiering för utarbetandet av elektrifieringsplanen för Ryssland.

Kongressen ger i uppdrag åt allryska centrala exekutivkommittén, folkkommissariernas råd, arbets- och försvarsrådet och högsta folkhushållningsrådets presidium samt också de andra folkkommissariaten att fullborda utarbetandet av denna plan och stadfästa den, dessutom obligatoriskt inom kortaste tidsfrist.

Vidare ger kongressen i uppdrag åt regeringen och ber allryska centrala fackföreningsrådet och allryska fackföreningskongressen att vidta alla åtgärder för vidast möjliga propaganda för denna plan och att bekanta de bredaste massor i staden och på landsbygden med den. Studiet av denna plan måste införas i alla republikens utbildningsinstitutioner utan undantag; varje kraftverk och varje acceptabelt organiserad fabrik och statsjordbruk måste bli ett centrum för utlärande av elektricitetens och den moderna industrins principer, ett propagandacentrum för elektrifieringsplanen och det systematiska studiet av den. Alla som har tillräcklig utbildning, vetenskaplig eller praktisk, måste mangrant mobiliseras till propaganda för elektrifieringsplanen och för att meddela andra en kunskap som är nödvändig för att förstå den.

Kongressen uttrycker sin orubbliga övertygelse att alla administrativa institutioner, alla sovjeter, alla arbetare och arbetande bönder spänner alla sina krafter och inte låter sig hejdas av några offer för att verkställa planen för elektrifiering av Ryssland till varje pris och trots alla hinder.

Skrivet mellan den 21 och 29 december 1920.

V. I. Lenin, *Samlade verk*, 5:e ry. uppl., b. 42, sid. 196-197

Publicerat ffg. 1930 i V. I. Lenin, *Samlade verk*, 2:a o. 3:e ry, uppl., b. XXVI